

[Pia Kjærsgaard]

problematikken. Der lød nogle spæde pip fra enkelte partier, men reelt var det kun Fremskridtspartiet, der åbent gik ind i debatten om spørgsmålet, der fortsat optager et flertal i befolkningen.

Denne forespørgsel er derfor i første omgang fremsat af Fremskridtspartiet for at give befolkningen lejlighed til at få oplyst, hvad der rent praktisk kan forventes at ske på flygtningeområdet.

Næste fase for Fremskridtspartiet vil blive nogle konkrete lovforslag, hvis denne debat bekræfter, at der inden for murene her er tilfredshed med den nuværende lovgivning, som den fremstår efter den lovændring, der blev nødvendig efter det voldsomme befolkningspres, der blev lagt på regeringen i 1986.

Besvarelse

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ifølge forespørgslen ordlyd ønsker Fremskridtspartiet at få at vide, hvad jeg kan oplyse om den aktuelle flygtningesituation.

Vi har jo egentlig sagt det hele, og jeg forstår ikke fru Pia Kjærsgaards bemærkninger om, at regeringen og regeringspartierne ikke ville fortælle noget under valgkampen om, hvad vi mente om flygtningespørgsmålet.

Regeringen offentliggjorde efter ministermødet den 11. august det lovforslag om ændring af udlændingeloven, som vi lige har behandlet. Det var forsynet med omfattende bemærkninger, som der var adgang til at sætte sig ind i, og det fremgår klart af disse detaljerede oplysninger, hvad det er, regeringen vil i hele udlændingesagen. Derfor synes jeg, at det er en mærkelig påstand, fru Pia Kjærsgaard kommer med, at man ikke kunne få at vide, hvor regeringen stod. Man fik alt at vide om, på hvilken måde regeringen ser på denne sag.

Jeg skal videre sige, at under Folketingets behandling af lovændringen sidste efterår tilkendegav jeg, at jeg var indstillet på at følge opfordringen om at afgive en årlig beretning til Folketinget om regeringens mål på flygtningeområdet. En sådan beretning vil snarest blive afgivet.

Jeg mener derfor, at jeg som optakt til denne debat kan indskrænke mig til nogle hovedlinjer i forholdene før og efter den ændring af udlændingeloven, som et bredt flertal – herunder med

Fremskridtspartiets stemmer – vedtog for et år siden.

Før lovændringen i 1986 løb udviklingen som bekendt så hurtigt, at vi ikke havde mulighed for på en rimeligt forsvarlig måde at sikre, at vi kun tog imod, hvad man kan kalde »rigtige« flygtninge. Herved forstår jeg udlændinge, som befinder sig i nød på grund af forfølgelse fra et umenneskeligt styres side. Der har hidtil været almindelig enighed om, at vi bør tage imod dem ud fra en humanitær holdning, hvis de befinder sig i en faktisk utryghedssituation på den danske grænse. Det er vi i øvrigt også forpligtede til, bl.a. ved vores tiltrædelse af Genèvekonventionen af 1951 om flygtninges retsstilling.

Som bekendt lykkedes det os ganske effektivt at bremse den meget uacceptable udvikling, som kulminerede sidste efterår, ved indførelse af muligheden for afvisning af asylansøgere ved grænsen. Men vi skal i den aktuelle debat være opmærksom på, at vi ikke kan gå længere med hensyn til reglerne om afvisning ved grænsen af asylansøgere uden at komme i strid med vore internationale forpligtelser. Vi kan altså ikke ende med at afvise asylansøgere, der f.eks. kommer direkte hertil med fly fra utrygge lande. Hvis luftfartsselskaber udnytter den situation, vil der naturligvis kunne blive tale om at inddrage landingsrettighederne eller sætte bødebestemmelserne i kraft, men modtage dem skal vi.

Der skal ikke være tvivl om, at det nu engang er Danmark, der inden for rammerne af vore internationale forpligtelser styrer flygtningepolitikken her i landet. Det skal ikke være tilfældige, i øvrigt ofte østeuropæiske luftfartsselskaber, der styrer ud fra rene og skære økonomiske interesser. Der er ingen grund til at tro, at luftfartsselskaberne gør det ud fra humanitære overvejelser.

Jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til familiesammenføringsreglerne, der blev berørt under den forrige debat, og som jo i mange år vil kunne give mange udlændinge adgang hertil. Vi er i regeringen enige om, at der er behov for at overveje en stramning af reglerne, men man må heller ikke her glemme – det vil jeg navnlig sige med adresse til Fremskridtspartiet – at der er grænser for, hvor langt vi kan gå, ikke mindst over for herboende flygtninge. Vi kan som følge af vore internationale forpligtel-

[Justitsministeren]

ser inden for menneskerettighedsområdet ikke gå langt.

I øvrigt skal jeg henvise til de afsluttende bemærkninger, jeg fremkom med under den forrige debat, og som, når vi skal besvare denne forespørgsel, går på to ting: vi vil opretholde den lovgivning, vi har, vi mener, den er rigtig. Og dernæst vil vi bestræbe os for igennem internationale forhandlinger og igennem det nordiske arbejde at virke for, at flygtningene bliver placeret på den bedste måde igennem et samarbejde imellem landene, både internationalt og her i Norden.

Pia Kjærsgaard (FP):

Der blev ikke lukket effektivt for flygtningene ved lovændringen i 1986. Der blev bremset op for en uhemmet tilstrømning, og det er udmærket, men der er endnu ting, der skal på plads, før det virkelig kan siges, at vi har 100 pct. styr på udviklingen.

En af svaghederne, som fortsat sikrer fremmede indrejse og ophold, er familiesammenføringen, som justitsministeren også er inde på. Det har jeg bemærket. Det er klart, at vi ikke skal åbne for de sammenføringer, der ikke blot indbefatter ægtefælle eller børn, men også den øvrige nærmeste familie. Jeg kom i min indledning ind på, at hvis regeringen ikke klart og utvetydigt under denne debat giver udtryk for, at man vil ændre forholdene, så vil Fremskridtspartiet komme med nogle forslag.

Tilmed baner det vej for yderligere sammenføringer, når en indvandrer eller flygtning får mulighed for at gifte sig i sit hjemland eller et naboland og hente godt og svingerfamilie herop på statens regning.

Jeg kunne godt have tænkt mig, at der var nogle flere ministre til stede her i dag, for der er utrolig mange ministerier, der er involveret i flygtningeproblematikken, f.eks. Socialministeriet. Jeg kunne godt have tænkt mig, at socialministeren kunne oplyse, hvor mange penge der er afsat på finansloven til disse familieudflugter, og om ministeren fortsat er indstillet på, at der skal laves en tvungen kvoteordning for flygtninges placering i kommunerne. Det ville jeg også godt have vidst noget om i dag.

Vi skal være opmærksom på, at når familien dukker op i det her lille nordiske paradis, så går integrationsapparatet i gang for den. Der skal sikres skoleundervisning, beskæftigelse, lom-

penge og bolig til den udvidede flygtningefamilie. Det er altså et incitament mindre til, at denne familie vender tilbage til sin hjemegn igen. Integrationsprogrammet er overflødigt, eftersom man må forvente, at de asylsøgere, der er kommet herop, gerne vil hjem igen, når der er mulighed for det. Men når det fra officiel side oplyses, at nu kan der igen rejses til eksempelvis Libanon, er der straks en række professionelle flygtningevenner, der finder ud af, at det ikke passer.

Vore kirker har jo også et par gange været involveret i disse flygtningehappenings, hvor døbefonte bruges til skraldebøtter, og hvor små børn får skilte i hånden, der skal fremkalde sympati via presse og tv. Det er simpelt hen forkasteligt, at præsterne har så travlt med at lukke for egen menighed og omdanne kirkerne til demonstrationsplatforme, men antallet af kirkegængere er jo faldende, så det er måske et forsøg på at undgå arbejdsløshed blandt præsterne.

Det vil da være interessant, hvis kirkeministeren har en kommentar til disse kirkebesættelser og kan fortælle, hvor frie tøjler de offentligt ansatte præster egentlig har på området til at politisere så kraftigt, som vi har set det ske.

Da bølgerne gik ekstra højt inden lovens stramning i 1986, havde statsministeren meget travlt med at oplyse om alle de ting, regeringen ville ofre på frivillighedens alter for at imødekomme flygtningene og deres mangeartede krav. Der blev oplyst om, hvad de forskellige ministre ville gøre og kunne tænke sig at få gjort. Hvor meget af alt det, man oplyste dengang, er egentlig blevet sat i værk, og hvor meget har det kostet? Er der overhovedet realiseret noget af det, statsministeren nævnte dengang?

I Fremskridtspartiet er vi naturligvis glade for at være borgere i et land, hvor borgere har demokratisk mulighed – i hvert fald en gang imellem – for at give deres mening til kende. Vi er ikke interesserede i at omdanne vores land til Nordens Mekka, og derfor har vi hele tiden fingeren på pulsen, hvad angår asyl og flygtningetilstrømningen. Vi foreslog således, at der blev mulighed for at give sin mening til kende om spørgsmålet, da der skulle stemmes til Folketinget, men det fandt man ikke anledning til. Vælgerne måtte så give deres mening til kende på anden vis, og det var som bekendt fire man-

[Pia Kjærsgaard]

dater, De Konservative mistede, og tre mandater, der forsvandt fra Venstre. Kristeligt Folkeparti, der gerne vil have udvidet ulandsbistand og flygtningeinvasion, nåede som bekendt kun med nød og næppe over spærregrænsen.

Hr. Bernhard Baunsgaard vil altså forstå, at jeg har opfattet folketingsvalget på en helt, helt anden måde, end hr. Bernhard Baunsgaard gav udtryk for i den tidligere debat, vi havde. Jeg mener nemlig, at vælgerne fik lejlighed til at markere deres holdning, og derfor overrasker det mig, at regeringen ikke har forstået vælgerne tavse, men tydelige sprog.

Da vi fortsat mener, at spørgsmålet berettiger til en folkeafstemning, har vi udfærdiget følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget opfordrer til, at det inden for det næste halve år gennem en folkeafstemning afklares, om den gældende udlændingelov fra 1986 er i overensstemmelse med befolkningens ønsker, eller om der ønskes stramninger eller lempelser i loven.

Tinget går herefter over til næste punkt på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 2).

Denne forespørgsel skulle også kunne få Socialdemokraterne ud af det hjørne, hvor de står og leger skjul. Vi nåede i valgkampen at få oplyst, at der var sivet noget ud fra det socialdemokratiske hjørne om en eller anden rapport, som indstillede, at antallet af flygtninge skulle begrænses. Den daværende partiformand, hr. Anker Jørgensen, havde for en kort tid glemt sin tidligere sympati for asylsøgere og gav den måbende presse oplysninger om, at der nok måtte holdes lidt øje med antallet af asylsøgere.

Det var helt nye toner fra Socialdemokratiet, og der er mange vælgere, der spændt venter på, hvad det var, Socialdemokratiets daværende formand lagde op til. Men nu er der jo kommet en ny formand for Socialdemokratiet, og valget er overstået, så måske skal der overhovedet ikke lægges noget som helst revolutionerende i de udtalelser, der kom fra hr. Anker Jørgensen. Det bliver måske afklaret om lidt, når den socialdemokratiske ordfører har haft ordet.

En af de ting, der også trænger til ændring, er lovbestemmelsen, der giver udenlandske borgere ret til at stemme ved kommunale valg. Det er aldrig lykkedes nogen at overbevise om eller

(21)

give en fornuftig forklaring på, hvorfor i alverden udlændinge på den måde skal kunne blande sig i danske forhold. Jeg har selvfølgelig ikke det fjerneste imod, at fremmede folkeslag, der opholder sig her i landet, ytrer sig. Det har ikke spor med det at gøre. Det har noget at gøre med, at vi skal være på forkant med en uheldig udvikling, der er et resultat af tåbelovgivning fra 1983. Ved de kommunale valg har ikke mindst Socialdemokratiet leftet helt utroligt for de udenlandske borgere. Ved folketingsvalget var der andre toner. Den slags hykleri har vi overhovedet ikke brug for.

Derfor forbereder vi et forslag, der skal ændre denne lovgivning, som får det grundlæggende i vores demokrati til at smuldre. Tænk blot på, hvis det bliver aktuelt med de 5.000 asylsøgere om året, som der er partier der har ment var et godt antal, vi kunne modtage. Med familiesammenføring og nyfødte børn vil vi med eksplosionsfart blive gæster i vores eget land i løbet af få årtier. Derfor er det nødvendigt at få den nødvendige lovgivning igennem på området, så denne fremmedeksplosion ikke finder sted.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er to korte bemærkninger i anledning af det, fru Pia Kjærsgaard sagde netop nu.

For det første havde jeg ikke troet, det var muligt – men det kunne altså lade sig gøre – at distancere stats- og justitsminister. Jeg minder om, hvad Poul Hartling sagde om den utrolige demagogi i denne sag. Det lykkedes fru Pia Kjærsgaard at gøre det ved at sige, at hendes parti ikke ønskede Danmark gjort til Nordens Mekka, og med angrebet på de præster, der tager Bibelens ord om at hjælpe folk, der er i nød, helt bogstaveligt.

Og den anden korte bemærkning vedrører det, fru Pia Kjærsgaard sagde om hr. Ole Espersens afstandtagen fra at bruge ord som »invasion«, »oversvømmelse«. Jeg håber også, at denne tilrettevisning gælder det, den tidligere statsminister hr. Anker Jørgensen kom med de sidste dage. Hvis jeg ikke husker galt, brugte hr.

[Bernhard Baunsgaard]

Anker Jørgensen et ord, der omtrent lød som »overrendt«. Jeg håber også, at hans afstandtagen gik på det.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg vil gerne sige til fru Pia Kjærsgaard – for der må være noget, hun ikke har opdaget – at vi i Danmark har ikke en statskirke, men en folkekirke. Derfor gjorde kirkeministeren meget ret i ikke at blande sig, men respektere det kirkelige selvstyre, da flygtningene måtte søge tilflugt i danske kirker. Frue Kirke var efterladt pyntet og pudset og i fin stand, så påstanden om, at døbefonten er brugt til skraldespand, er uden al rimelighed. At fru Pia Kjærsgaard ikke forstår, at det må være i kristen ånd at åbne kirkerne for mennesker i nød, viser bare, at hun ikke har forstået noget som helst af kristendommens budskab.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg skal ganske overlade til hr. Bernhard Baunsgaard at være demagog. Det synes jeg ikke tilkommer mig i Folketinget. Jeg har ud fra mine erfaringer igennem de sidste år faktisk haft en anden opfattelse: at det var hr. Bernhard Baunsgaard, der indimellem forsøgte demagogi over for Folketinget.

Og så kunne jeg forstå, at hr. Bernhard Baunsgaard gav hr. Ole Espersen ret i, at vi skulle bruge udtryk, som faldt i hr. Bernhard Baunsgaards smag. Det dér lille intermezzo må naturligvis komme imellem Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

Hr. Bernhard Baunsgaard har i øvrigt mægtigt travlt med at, jeg havde nær sagt politisere imellem de forskellige partier herinde. Før var det Centrum-Demokraterne, det gik ud over. Nu er det altså Socialdemokratiet, men det skal jeg ikke blande mig så forfærdelig meget i.

Jeg foretrækker at bruge de udtryk, jeg mener er korrekte, og som enhver almindelig dansk borger kan forstå til fulde. Jeg håber, at hr. Bernhard Baunsgaard har fulgt med i hvert fald i avisernes læserbrevsspalter, så han ved, at det faktisk er sådan nogle ord, den ganske almindelige borger bruger. Det gør nok ikke hr. folketingsmedlem Bernhard Baunsgaard, men det foregår altså på den måde ude i befolkning-

gen, at man taler om »invasion«, og hvad der ellers bliver sagt om flygtningetilstrømningen.

Så skal jeg sige til fru Hanne Thanning Jacobsen, at jeg ikke ønsker på nogen måde at blive udsat for pression, som det sker fra visse danske præster. Jeg er helt sikker på, at fru Hanne Thanning Jacobsen er klar over, hvad jeg mener, når der bliver sagt »visse« danske præster.

De kirkebesættelser, vi har oplevet, er alle sammen sket, når flygtninge er blevet afvist i de instanser, man nu skal igennem herhjemme for at kunne få ophold i Danmark. Så er det, man udøver pression over for den danske befolkning, og det er i hvert fald ikke noget, vi som politikere kan give dem medhold i.

Vi har en udlændingelovgivning herhjemme, som Fremskridtspartiet mener er totalt forfæjlet, men de kirkebesættelser, der har fundet sted, er lavet af folk, der ikke har villet acceptere lovgivningen, som så har besat danske kirker, og det synes jeg meget, meget langt fra er rimeligt.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Justitsministeren kom med en aldeles udmærket og fyldestgørende redegørelse for regeringens holdning til det, der her er til debat.

I den forbindelse fremkom justitsministeren med den bemærkning, at regeringen altid vil leve op til internationale aftaler og forpligtelser. Jeg vil gerne stille det spørgsmål til justitsministeren: betyder EFs målsætning om etablering af det indre marked, at flygtninge, der har fået asyl i et andet EF-land, frit kan bosætte sig i Danmark, når det indre marked er en realitet?

Et andet spørgsmål: er det ikke rigtigt, at der dags dato er 26.700 EF-borgere, der har bosat sig i Danmark, og at der fremover ingen grænse for bosættelse i Danmark vil være, når først det indre marked er en realitet, altså for borgere fra de øvrige EF-lande?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kunne godt lide at vide, hvordan fru Pia Kjærsgaard vil begrunde sine udtalelser om, at hun er udsat for pression, fordi menighedsrådet og præsten ved Mariakirken på Vesterbro i København åbner deres kirke og siger til nogle

[Bernhard Baunsgaard]

libanesere: værsgo og kom herind, hvis I føler jer i fare.

Jeg kunne godt lide at vide, om fru Pia Kjærsgaard mener, at det skulle være forbudt et menighedsråd og en præst at bestemme over deres kirke.

Jeg kunne også godt lide at vide, om det er fru Pia Kjærsgaards mening, at det skal forbydes metodistkirken i Kalundborg, der som bekendt betales af egne midler, at åbne kirken for nogle iranere, der føler sig meget stærkt foruro-liget, om det skal forbydes dem at bruge deres egen kirke, som de selv betaler, på den måde de har lyst til?

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

I de sidste par år har vi ved to lejligheder her i Tinget oplevet, at ordførere for Fremskridts-partiet har meddelt, at hvis et eller andet blev lov, så ville den pågældende forbeholde sig at bryde denne lov. Det ene tilfælde drejede sig om hastighedsgrænser på vore veje.

Det andet tilfælde var i sidste folketings-samling, hvor fru Pia Kjærsgaard, der var ordfører i spørgsmålet om rygeforbud eller røgfri miljøer, her fra talerstolen sagde og gentog, at hvis et sådant forbud kom ved lov, så ville hun være den første til at bryde loven. Jeg anholdt den-gang de udtalelser.

Fru Pia Kjærsgaard forbeholder sig altså som lovgiver og modtagende vederlag som så-dan at bryde loven for at hævde sin ret til at ryge, hvor det passer hende. Men hun savner forståelse for, at mennesker, der er i en livstruet, trængt situation og i yderste fare, eventuelt bryder en eller anden regel. Det må man vel nok have lov at sige tableau til!

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Når man taler om den danske folkekirke, så er det faktisk min kirke og ikke præstens kirke. Jeg synes, det er et strålende eksempel på hr. Bernhard Baunsgaards form for demagogi, når han taler anderledes oppe på denne talerstol. Det er sådan, at danske kirkegængere ikke kan komme ind i den danske kirke, fordi præsten har låst døren, fordi præsten bruger selvtaget og bestemmer, hvem der skal ind i kirken, om det skal være libanesere, eller det skal være danskere.

Til hr. Arne Melchior vil jeg bare sige: det er lige ved at være for morsomt. Indimellem er det ved at være for morsomt, når hr. Arne Melchior går på talerstolen.

Jeg skal lade være med at kommentere de forhold, hr. Arne Melchior omtalte, og de forhold, jeg selv omtalte. Men jeg vil godt spørge hr. Arne Melchior: hvor ved han fra, at de flygtninge er i en livstruet situation og i yderste livsfare? Jeg har stillet et skriftligt spørgsmål til justitsministeren for lang tid siden – det kan være, justitsministeren kan huske det – som justitsministeren besvarede med, at man ikke havde et eneste eksempel, der kunne bevise det, hr. Arne Melchior lige fremførte.

Ole Espersen (S):

Jeg skal senere vende tilbage med nogle kommentarer til de indlæg, der har været. Det vil jeg gøre i anden runde.

Det er jo Fremskridtspartiet, der har ønsket denne debat. Det er en debat om et emne, der kan kaldes en af vor tids største tragedier. Det drejer sig om millioner af ulykkelige mennesker på flugt eller ulykkelige mennesker uden håb i mange flygtningelejre, steder, hvor de lever under forhold, vi nok ikke kan forestille os her i landet. Det er ikke en debat, hvor skingre og hadefulde stemmer er passende eller velegnede. Det er ikke en debat, hvor noget parti burde kunne drømme om at drage fordele af misinformation og almindelig politisk uvederhæftighed. Det er ikke en debat, der burde præges af en kynisk udnyttelse af den usikkerhed, mange nærer over for fremmede kulturer og skikke.

Det bør derimod være en debat, der viser befolkningen, at Folketinget fortsat vil være besjælet af og i praksis vil vise en humanitær indstilling, et Folketing, der gerne og med god grund og god samvittighed kan opfordre andre lande til at gøre det samme, et Folketing, der ønsker styr på en udvikling, som kun kan vise sig at være positiv og blive positiv, hvis befolkningen har tillid til, at der er styr på udviklingen. Det skal være et Folketing, der ikke blot modtager dem, der har behov for et sted, hvor de kan overleve, men som også gøder grunden for et godt forhold mellem dem, der er på flugt, og befolkningen i det land, der er i den lykkelige situation at have plads til og råd til at modtage dem.

[Ole Espersen]

Jeg håber, at vi i dag under vores forhandling alle sammen her i Tinget hele tiden har for øje de næsten ubegribelige menneskelige tragedier, der er baggrund for vore drøftelser her i Tinget.

Vores land har i mange år være præget af en humanitær indsats og forståelse ikke blot for vore egne, men også for andre, der er i nød. Der har nok altid været nogle, der har angrebet denne holdning, men det er, som om angrebene er ved at blive mere omfattende, og i takt hermed er vores sædvanlige ry ved at blive noget angrebet.

Det nytter ikke at bestride, det har vi hørt mange gange i dag, at Fremskridtspartiet nok har en vis succes, formentlig bl.a. begrundet i fjendtligheden over for flygtninge. Jeg tror, mange af dem, der støtter Fremskridtspartiet, har gjort det ud fra nogle misforståelser, vi her i Tinget måske bærer en del af ansvaret for, men som Fremskridtspartiet har hovedæren for, men det er nok også, fordi vores hidtidige flygtningepolitik ikke har været grebet rigtigt an, når det drejer sig om behandling af dem, der er kommet inden for vore grænser. Jeg tror, at den afvisende holdning, nogle dele af befolkningen har, skyldes en række faktorer, vi alle sammen må tage alvorligt.

Der er nok mange, der mener, at en del af dem, der modtages som flygtninge, ikke reelt er flygtninge. Til det må vi sige, at der næppe er noget land, der har en strengere kontrol med, hvem der får status som flygtning. Der er og var især tidligere mange, der fik lov at opholde sig her, mens deres sag blev behandlet, men den endelige beslutning var og er fortsat udtryk for en særdeles nøje konkret vurdering af hver enkelt ansøgning.

Der er sikkert også mange blandt danskerne, der mener, at flygtninge får urimelig mange sociale goder i modsætning til danskerne. Det er en misforståelse. Vi har underkastet flygtningene nøjagtig de samme bistandsregler som andre, og har de selv midler til rådighed, må de betale, ligesom danske statsborgere må.

Der er nok også en del af vore medborgere, der siger til sig selv: skal den indsats overhovedet nytte noget som helst? Der er 15 millioner flygtninge. Hvad kan det nytte, at vi hjælper nogle få af dem? Hertil kan svaret kun være, at for hver eneste flygtning, der får asyl her, og for hver eneste familie, der får asyl her, bliver der

mulighed for at overleve under rimelige vilkår. De føler det som et mirakel, og hvert eneste mirakel, vi kan være med til at skabe, ja, hver eneste gang vi gør det, har vi skabt noget, der er af livsvigtig værdi for dem, der modtager det. Derfor er tankegangen om, hvor mange vi kan hjælpe, vigtig, men ikke afgørende. Hver eneste gang vi øver en indsats, har vi gjort noget overordentlig vigtigt.

Jeg tror, vi kan henvføre en del af flygtningemodstandernes holdning til disse misforståelser og opfattelser, og de er forståelige, når politikere efter min opfattelse helt bevidst søger at underbygge og skabe misforståelser af den karakter for at støtte deres egne politiske overlevelsesmuligheder. Det er det, der er tale om. Vi så et eksempel herpå for ganske få minutter siden, da fru Pia Kjærsgaard var heroppe.

Jeg vil ikke anklage dem, der på den baggrund, på basis af de faktorer, jeg har nævnt, kritiserer flygtningepolitikken, heller ikke anklage alle dem, som støtter Fremskridtspartiet, for umenneskelighed eller ukristelighed, men det vil jeg anklage Fremskridtspartiet for. Jeg vil anklage Fremskridtspartiets ledelse, og jeg vil også anklage dem i det pæne borgerskab, der ud fra deres vellønnede præsteembeder har den samme holdning, for både ukristelighed og umenneskelighed. Deres delvise succes er baseret på en kampagne, som jeg ikke har oplevet tilsvarende. De taler mod bedre vidende, og de gør det vel at mærke ud fra en helt anden baggrund end de mange kommunalpolitikere, der har deres problemer, og som måske også en gang imellem kan give indtryk af en negativ holdning – kommunalpolitikere, som i årevis har kæmpet med problemer i forbindelse med flygtninge og indvandrere uden at modtage megen hjælp og støtte fra regeringen. Man kan godt forstå, at mennesker som dem, der mærker disse problemer i deres dagligdag så at sige på deres krop, kan nære reservationer og kan føre diskussioner. Men det er jo ikke baggrunden hos Fremskridtspartiet; det er ikke baggrunden hos præsterne i Vestjylland. Det er nogle holdninger, der er aldeles fremmede for normale danske humanitære holdninger, og derfor er det dem, vi må rette anklagen imod og ikke imod de mange, der misforstået har støttet Fremskridtspartiets menneskefjendtlige holdning.

[Ole Espersen]

Gør regeringen og Folketinget ikke noget mere for at hjælpe i kommunerne, når det drejer sig om bolig eller andre praktiske formål, tror jeg, regeringen og Folketinget vil have et medansvar for, at der efterhånden kan opstå en uvilje over for fremmede, som er helt urimelig, og som ikke burde være opstået. Derfor vil vores parti meget stærkt anbefale, at regeringen gør langt mere, end man hidtil har gjort, når det drejer sig om integration.

Vores nabolande modtager fortsat og har igennem årene modtaget mange flere flygtninge, end vi har. I Sverige enes alle partier om en menneskelig flygtningepolitik og om at kæmpe mod racisme – Sverige er jo ikke som Danmark belastet af et Fremskridtsparti.

Men heldigvis har alle andre partier i Folketinget i det store og hele kunnet enes om flygtningepolitikken, og jeg tror heller ikke, der var nogen blandt de øvrige partier i 1986, der ikke mente, at en vis opstramning af loven fra 1983 var nødvendig. Vi diskuterede omfanget, men at en opstramning var nødvendig, tror jeg egentlig at alle andre partier end Fremskridtspartiet følte.

Vi kender ikke Fælles Kurs' holdning til det, vi diskuterer i dag. Der er sagt en hel del heroppefra, men hvad i alverden man mener fra Fælles Kurs' side, er der fortsat ingen, der aner noget som helst om. Det er, som om man prøver at spille på noget af det samme som Fremskridtspartiet. Men måske burde vi have klart at vide, hvad Fremskridtspartiets holdning er i relation til Fælles Kurs' og Fælles Kurs' i relation til Fremskridtspartiets. Hvorfor denne hemmelighedsfuldhed?

Jeg håber inderligt, jeg har ret, når jeg tror, at alle andre partier end Fremskridtspartiet er enige i, at vi fortsat må enes om en rimelig flygtningepolitik. Har jeg ret, må vi alle på den baggrund i fremtiden arbejde for at udrydde de misforståelser og den kampagne, som bl.a. visse fremskridtspolitikere har stået for. Vi må samtidig internationalt i samarbejde med regeringen søge at udbrede forståelsen for, at det internationale samfund har råd til at løse flygtningeproblemet i fællesskab i højere grad, end man hidtil har gjort det; vi lægger overordentlig megen vægt på det. Vi har tiltro til, at det nordiske flygtningesamarbejde vil blive udbygget i den nærmeste tid. Vi håber, at regeringen meget aktivt vil gå ind heri. Kun derved – ikke

ved at lukke vore grænser eller ved at justere lidt i den danske lovgivning – kan vi bidrage aktivt til en løsning af dette problem.

På den baggrund skal jeg på min gruppes vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget opfordrer regeringen til at forstærke indsatsen for at realisere Nordisk Råds rekommandation nr. 30/1986 om samarbejde om flygtningepolitikken samt til i det hele taget at søge gennemført en international flygtningepolitik, der vil kunne øge mulighederne for, at mennesker på flugt kan få asyl.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 3).

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår ligeledes i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det var en meget stærk tale, Socialdemokratiets ordfører, hr. Ole Espersen, holdt om Fremskridtspartiets holdning til flygtninge. Jeg skal her ikke tage stilling til, om det var for stærkt, når der blev brugt ordet »umenneskelig« – det kan såmænd godt være, at det er rigtigt – men jeg vil stærkt advare hr. Ole Espersen imod at generalisere på den måde, han gjorde, når hr. Ole Espersen kom til, at der skulle være bred enighed i Folketinget om det, der sker i dansk flygtningepolitik, for det er der bestemt ikke. Det Radikale Venstre kan aldrig nogen sinde godkende det, som Socialdemokratiet sammen med det umenneskelige parti, Fremskridtspartiet, har gennemført i denne sal – og jeg tænker her på de sidste ændringer i flygtningeloven, hvorom der bliver sagt, at det er en uværdig procedure, man har gennemført. Det er et særdeles restriktivt styringsinstrument for et land – Danmark altså – der har tradition for at hævde principper, der styrker retssikkerheden i forbindelse med offentlige myndigheders behandling af sager, der vedrører enkeltindivider. Det er de nye regler. Så længe Socialdemokratiet kan støtte en sådan politik – og det er offentliggjort på s. 22, anden spalte, i den hvidbog, som Dansk Flygtningehjælp har udgivet –

[Bernhard Baunsgaard]

er vi bestemt ikke på samme hold som Socialdemokratiet. Derimod ville jeg ønske, at Socialdemokratiet her i landet havde den samme indstilling, som den svenske statsminister, socialdemokraten Ingvar Carlsson, gav udtryk for, da han den 29. august i år på et møde i Stockholm sagde: vi skal fortsætte med at have en generøs flygtningepolitik; det tjener os alle bedst.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg tror, at hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Bernhard Baunsgaards parti kunne have bidraget ganske væsentligt til en endnu bedre flygtningepolitik i Danmark, hvis man havde udnyttet den mulighed, man har haft som støtteparti – og et afgørende støtteparti – for regeringen.

Vi fremsatte sidste år et omfattende beslutningsforslag om en bedre integrationspolitik over for flygtninge og indvandrere, om bedre boligforhold, om bedre fordeling i kommunerne. Det var et forslag, der kostede penge, og det er svære problemer. Den modtagelse, dette meget omfattende og vel udarbejdede forslag fik af bl.a. Det Radikale Venstre, var meget lunken. Det var noget, der kostede penge. Men skal man have en generøs flygtningepolitik, som Det Radikale Venstre her gør sig til talsmand for, tror jeg, man må være villig til ikke blot at lukke grænserne op – det er hurtigt, det er nemt, og det er i sig selv billigt, det kræver bare en lovændring – men man må også være villig til at yde de økonomiske bevillinger, der bliver nødvendige. I den henseende har initiativerne hos Det Radikale Venstre været utrolig små – om der overhovedet har været nogen som helst. Derfor synes jeg, det er for nemt blot at sige, at vi er umenneskelige, når vi ikke følger hr. Bernhard Baunsgaards lovgivningsønsker. Og hvad er det så i grunden for nogle?

Jeg husker debatten, da vi lavede ændringen i 1986, og jeg husker også, at den eneste forskel, der var på vores holdning og Det Radikale Venstres, var, at man fra Det Radikale Venstres side ønskede, at Dansk Flygtningehjælp, en præst, eller hvem det nu kunne være, skulle have mulighed for at tale med asylansøgerne ved grænsen. Det er i og for sig ikke noget urimeligt ønske, og jeg tror også, det kan realiseres administrativt, og det vil vi gerne drøfte, men det må

selvfølgelig ske på en sådan måde, at sigtet med lovændringen ikke går tabt. Men det var, så vidt jeg husker, den eneste forskel. At karakterisere den forskel som værende udtryk for, at der er en afgrundsdyb forskel mellem vores holdning og Det Radikale Venstres, forstår jeg ikke helt. Jeg har givet udtryk for håb om bred enighed – det er muligt, at det ikke nås – men håbet kan man jo have.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan ikke mindes, at Det Radikale Venstre på noget tidspunkt har stemt mod et forslag om, at man skal bedre forholde sig til flygtninge. Jeg kan derimod huske, at Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre sammen med SF har gennemført, at der ikke blev skåret ned på antallet og de penge, der skulle bruges til integrationsperioden for flygtninge.

Jeg tror, hr. Ole Espersen skal prøve at slå sine sager efter.

Jeg sagde udtrykkelig dengang – og hr. Ole Espersen kan jo gøre sig den ulejlighed denne gang at slå det efter – at man som et minimum må forlange, at højkommissærens tillidsorganisation i Danmark, Dansk Flygtningehjælp, får lov til at tale med de mennesker, før de bliver sendt væk. Det nægtede man fra Socialdemokratiets side. Hvis man var gået med til det, havde man været fri for den anklage, som Dansk Flygtningehjælp har penslet så godt ud i den hvidbog, de nu har udgivet, hvor de taler om, at man overtræder selv de mest elementære forvaltningsretlige principper med hensyn til at sikre enkeltindivider.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg giver ordet til hr. Ole Espersen for en kort bemærkning, og derefter går vi over til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg behøver ikke at slå efter i Folketingstidende for at se, hvad hr. Bernhard Baunsgaard sagde under debatten om vores beslutningsforslag, dette omfattende beslutningsforslag, der skulle sikre en rimelig behandling af de flygtninge, der kommer til landet, for hr. Bernhard Baunsgaard sagde ingenting – overhovedet in-

[Ole Espersen]

genting. Det skal jeg ikke bebrejde hr. Bernhard Baunsgaard, for hr. Bernhard Baunsgaard var ikke ordfører – Det Radikale Venstre havde en anden ordfører. Men holdningen var sådan over for det, der krævede en indsats fra vores side, at vi måtte konstatere, at der ikke var noget flertal i Folketinget for at behandle de flygtninge, der kom, ordentligt, også økonomisk, sørge for, at de fik undervisning, sørge for, at de fik boliger osv. Der kunne have været et flertal sammen med Det Radikale Venstre, men Det Radikale Venstre stemte ikke for og gav udtryk for, at de ikke kunne støtte forslaget.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

En meget kort bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Vi har ikke stemt mod noget forslag på finansloven om at bedre forholdene, tværtimod. I øvrigt vil jeg gøre opmærksom på, at hr. Ole Espersen nu benytter det gamle trick. Jeg talte udtrykkelig om den umenneskelige administration, der finder sted, og sagde, at den ville vi have forhindret, hvorpå hr. Ole Espersen giver sig til at tale om penge. Det drejer sig om behandlingen, overholdelsen af menneskerettighederne også over for flygtninge, selv om de ikke er danske statsborgere.

Grethe Fenger Møller (KF):

Danmark har vedstået – og hvis det står til Det Konservative Folkeparti, skal vi også fortsat vedstå – de forpligtelser, vi har påtaget os ved at tilslutte os Flygtningekonventionen af 1951.

Det er Det Konservative Folkepartis klare opfattelse, at vi med den stramning af flygtningeloven, som fandt sted i 1986, og som regeringen, Socialdemokratiet og Fremskridtspartiet gennemførte, har sikret, at Danmark både lever op til sine forpligtelser i henhold til internationale konventioner og samtidig er i stand til at sikre, at de mennesker, der får opholdstilladelse i Danmark, kan bydes nogle menneskeværdige forhold.

Hermed har jeg også taget hul på, hvad den konservative folketingsgruppe især lægger vægt på i dansk flygtningepolitik, nemlig for

det første at vi overholder Genèvekonventionen, for det andet at vi har en humanitær holdning til folk, der står uden beskyttelse og står ved vore grænser, og for det tredje, at vi modtager flygtninge i et sådant antal, at vi er i stand til at behandle dem på en ansvarlig og ordentlig måde.

Det var regeringen, der tog initiativ til en stramning af flygtningeloven af 1983, og dermed erkendte vi, at flygtningeloven, som blev gennemført i 1983, ikke levede op til de målsætninger, som en konservativ, humanitær flygtningepolitik står for. Vi kunne ikke klare at have så mange flygtninge, og vi havde heller ikke nogen garanti for, at alle de flygtninge, som vi tog imod, fordi der kom så mange, opfyldte lovens regler for at kunne modtage asyl.

Vi tager ansvaret for den stramning af flygtningeloven, som er gennemført, men jeg mener ikke, det er vores opgave eller vores politik at præsentere befolkningen for lette holdninger, nemme løsninger, firkantede formuleringer på flygtningeområdet. Vi vil ikke som et ansvarligt parti opføre os på en så firkantet måde. Jeg mener, at de lette holdninger meget vel kan komme til at gå i befolkningen, hvis vi ikke tilbyder de flygtninge, der kommer hertil, acceptable og ordentlige livsvilkår.

Jeg mener, det er helt afgørende, at vi kommer til at føre en aktiv integrationspolitik. Det er væsentligt, at de mennesker, der kommer hertil og får asyl, lærer vort sprog, lærer de spilleregler, der gælder i det demokratiske danske samfund, lærer, hvordan man bliver uddannet, hvordan man får beskæftigelse i Danmark, og at de lærer noget om, hvordan vi ønsker at behandle mænd og kvinder på lige fod.

Vi ved, at der er mange problemer forbundet med integrationen, men jeg mener, det er afgørende at sige, at det, man skal lægge vægt på, er at kunne tilegne sig sprog, at ville uddanne sig, at ville arbejde, hvis man bor her i landet, mens jeg ikke kan se, det er vores opgave som politikere eller som befolkning at diktere klædedragt eller religion, for heller ikke vi, der er født i Danmark, vil acceptere eller bryde os om, at andre blander sig i, hvordan vi klæder os, hvordan vi tilbringer vores fritid, eller hvordan vi dyrker vores religion. Hvem man beder til, er efter min opfattelse en privat sag, men vi må kræve, at man derimod interesserer sig for det danske samfund og ønsker at blive integreret i det.

[Grethe Fenger Møller]

Jeg mener egentlig, at Danmark siden den anden verdenskrig har oplevet mange åbninger imod den øvrige verden. Vi er blevet en del af et større fællesskab, og vores samfundsbillede bærer præg af dette. Jeg mener også, at vi er blevet beriget af det åbne samfund, som startede med et nordisk fælles arbejdsmarked og vores medlemskab af EF, og jeg mener også, at vi fortsat skal være et åbent samfund – åbent i den forstand, at vi er i stand til at modtage nye impulser, der kommer udefra.

Jeg tror, det er sådan i ethvert samfund, at man langsomt vænner sig til ændringer i kulturen, og derfor er det også væsentligt, at man sikrer sig, at man kan integrere nye elementer, der kommer ind, og at danskerne også kan finde ud af det og forstå det.

Ændringerne i flygtningeloven fra sidste år har bremset flygtningestrømmen, men vi ved jo godt, at der er problemer ude i lokalsamfundene, som vi hverken kan eller bør lukke øjnene for, og disse problemer ved vi også forstærkes af de nuværende regler om familiesammenføring.

I den konservative folketingsgruppe er vi parat til at se på, om en stramning er nødvendig, og i givet fald om en stramning kan gennemføres uden at stride mod flygtningekonventionen fra 1951 og FN's menneskerettighedskonvention.

Vi mener også, problemerne med hensyn til sikring af boliger og beskæftigelse til flygtninge kræver, at vi arbejder aktivt for at løse dem. Men i Det Konservative Folkeparti kan vi ikke acceptere tvang over for kommunerne, når det drejer sig om fordeling af flygtningene. Det er vores opfattelse, at kommunerne skal tage imod flygtninge ad frivillighedens vej, men vi ønsker helt klart, at så mange kommuner som muligt deltager i denne integrationsproces, således at byrden og ansvaret ikke bare bæres af et mindretal af kommunerne.

Det Konservative Folkeparti ønsker, at Danmark skal hjælpe flygtningene, og dette er for os en klar politisk tilkendegivelse. Flygtninge kommer ofte fra diktatorlignende lande, hvis styreform vi ikke har sympati for. Ved vores hjælp til nødlidende personer kan vi gøre noget for enkeltpersoner samtidig med, at vi kan vise vores foragt for og fordømmelse af de ufri systemer.

Det betyder for Det Konservative Folkeparti, at flygtningepolitikken er en del af en større helhed. Det er ikke kun et spørgsmål om praktiske problemer, men i lige så høj grad et spørgsmål om politiske holdninger. Vi vil ikke være med til at puste et fremmedhad op, og jeg tror heller ikke på, at der i det danske samfund er generelle racistiske tendenser.

Danmark skal modtage flygtninge, men i et sådant omfang, at de mennesker, vi modtager, kan integreres i det danske samfund, og det er noget, som er helt centralt for Det Konservative Folkeparti. Kun ved at få en gradvis tilstrømning af fremmede kan befolkningen klare de kulturelle og menneskelige problemer, som følger i kølvandet på, at fremmede mennesker kommer til landet.

I anledning af hr. Ole Espersens forslag om motiveret dagsorden vil jeg sige, at det, der efter min opfattelse er hovedsagen i denne debat, er førstebehandlingen af justitsministerens lovforslag, som gerne skulle vedtages, som der også er et klart flertal for, og som betyder en fastholdelse af den linje, vi lagde i 1986. Men i anledning af det socialdemokratiske forslag om motiveret dagsorden – hvis man nu skal gå ind på den tankegang, som hr. Ole Espersen har fremlagt om, at vi alligevel skal have en dagsorden – vil jeg sige, at vi synes, det er væsentligt, at man arbejder videre inden for det nordiske på at prøve på at finde nogle fælles løsninger. For så vidt angår den øvrige del af hr. Ole Espersens forslag om motiveret dagsorden kan jeg henvise til det, jeg selv sagde under førstebehandlingen af justitsministerens lovforslag, hvor jeg netop fremhævede betydningen af, at vi i internationale fora – FN og andre steder – arbejder for, at man kan få en fælles og en forstærket ensartet politik på flygtningeområdet.

Jeg skal derfor allerede nu meddele, at Det Konservative Folkeparti kan stemme for hr. Ole Espersens forslag om motiveret dagsorden.

Ebba Strange (SF):

I det år, der er gået, siden vi sidst havde flygtningedebat her i Folketinget, er der ikke sket forbedringer i flygtningesituationen rundt om i verden; det er stadig væk de samme steder, der producerer flygtninge.

Trods bestræbelser fra FN's side både i Afghanistankonflikten og i krigen mellem Iran og Irak er det endnu ikke lykkedes at skabe fred i

[Ebba Strange]

områderne – en fred, der ville være den første forudsætning for at mindske flygningestrømmene fra de tre nævnte lande.

Tværtimod: samtidig med at Sikkerhedsrådet enstemmigt har opfordret til våbenhvile, har USAs tilstedeværelse i Den Persiske Golf tilsyneladende optrappet krigen mellem Iran og Irak.

Umiddelbart har Indiens tilstedeværelse ikke skabt fred i Sri Lanka, men jeg mener, der er grund til at have et håb om, at det vil ske inden alt for længe. Det er fra de her nævnte brændpunkter, de fleste flygtninge, der søger til Europa, kommer. I alt udgør de en forsvindende del af verdens 15 millioner flygtninge. I 1986 kom kun 200.000 til Europa. Mere end 13 millioner opholder sig nær ved de lande, de er flygtet fra, i Afrika, Asien og Latinamerika og mange hundrede tusinde i de allerfattigste lande, som er naboer til Sydafrika, 3 millioner fra Afghanistan i Pakistan osv.

På denne baggrund er det pinligt, hvis jeg har ret i det, jeg læser ud af de papirer, jeg nævnede under det tidligere punkt på dagsordenen, hvis den aktuelle politik i Europa først og fremmest går ud på at samarbejde om, hvordan vi undgår at få flygtninge til Europa. Det burde være et samarbejde om at give de flygtninge, der søger til Europa, de sikreste vilkår at leve under, og vi har brug for at få opklaret, hvad det egentlig er, det samarbejde går ud på.

Men det er sådan, jeg læser referatet fra et møde i den såkaldte Trevigruppe mellem justits- og indenrigsministrene i EF i Bruxelles den 28. april 1987. Emnet var, hvordan man kunne koordinere grænsekontrollen og få styr på immigrationen.

Hvis målet med dette samarbejde er at hindre asylansøgere i at nå frem ved bl.a. at kræve gyldigt pas og visum af folk, som på grund af forfølgelse naturligvis har svært ved at skaffe sig pas og visum, så er det en inhuman holdning fra det rige Europas side over for de fattige lande i verden.

Jeg håber, jeg tager fejl i min opfattelse, men jeg kan se, at den deles af Europa-Parlamentet.

Samtidig med at det europæiske samarbejde har fundet sted, har de frivillige organisationer i Europa, der arbejder med flygtninge, også holdt møder, og som resultat heraf har de skitseret en human flygtningepolitik i Europa. Den kan læses i den hvidbog, som Dansk Flygtning-

gehjælp just har fremsendt til Folketinget, og jeg synes, det ville være interessant ikke mindst at høre fru Elsebeth Kock-Petersens kommentarer til det forslag, da det er anbefalet af tidligere højkommissær Poul Hartling, som er fru Elsebeth Kock-Petersens partifælle.

Hvad angår flygtningene i Danmark, kan jeg ikke nå til et andet tal efter de statistikker, jeg har læst, end at vi har under 20.000 flygtninge i Danmark, et sted mellem 17.000 og 18.000, måske op mod 20.000, men ikke flere. Og godt nok skal dette her ikke være en diskussion om tal, men det er fantastisk vigtigt, at den danske befolkning ved, at det ikke drejer sig om mere end 20.000 mennesker, når der bliver talt om, at vi oversvømmes, at der kommer strømme af folk, og at vi er ude for hele invasioner.

Skulle et land som Danmark ikke være i stand til at give den gruppe mennesker en ordentlig behandling? Alt for ofte tegnes der et negativt billede af flygtningene i den offentlige debat. Der var i virkeligheden brug for en indsats, som den danske regering gik i spidsen for, som oplyste den danske befolkning om, hvad det er for rædselsfulde forhold, folk flygter fra, når de har været udsat for pinsler, forfølgelser og tortur, og hvor meget flygtninge har brug for tryk og sikkerhed dér, hvor de nu befinder sig.

Der er også brug for en massiv oplysning om, at de mennesker, der får asyl her, ikke er bekvemmelighedsflygtninge, men har været igennem en meget skrap procedure for at blive godkendt som flygtninge.

Læser man Flygtningenævnets årsberetning, som er kommet, kan man se, hvor store krav der stilles for at blive anerkendt som flygtning.

Det er også vigtigt, at vi i Danmark ved, at der er forskel på de flygtningegrupper, vi har. Vi har tamiler fra Sri Lanka – de har nogle særlige forhold – vi har chilenerne, vi har palæstinsere, vi har andre folk fra Libanon, og vi har enkelte afrikanere. De har alle hver især deres historie at fortælle, deres historiske grunde til at være flygtet, og alle er de i en ulykkelig situation.

En af de vigtigste forudsætninger for, at man kan føle sig nogenlunde tryk dér, hvor man er, er, at man har et rimeligt sted at bo. SF fremsatte i sidste samling et forslag til fremskaffelse af et øget antal boliger, bl.a. for at imødekomme behovet for boliger til flygtninge. Det blev ikke vedtaget.

[Ebba Strange]

Nu har vi fået en boligminister, der tidligere har udtalt sig meget positivt om flygtningesagen, så jeg er meget spændt på at høre, hvilke planer han har for at afhjælpe flygtningenes boligproblemer, og hvordan han vil bruge boligpolitikken til at skabe en mere ligelig fordeling af flygtningene mellem landets kommuner, ikke mindst i Københavnsområdet.

Derudover er det vigtigt at få sluset flygtningene ind i en uddannelses- og arbejdssituation så hurtigt som muligt. Det er vigtigt, at flygtningene får mulighed for gennem særlige programmer at bruge det danske uddannelsessystem, så de kan lære færdigheder, så de kan lære om det danske samfund og kan lære at fungere i grupper. Det er vigtigt, at de lærer noget, de kan bruge, mens de er i Danmark, og samtidig noget, som kan være dem til gavn den dag, de får mulighed for at vende tilbage til deres hjemland.

Mange flygtninge har svære psykiske lidelser efter de rædsler, de har været igennem på deres flugt. Vi har et rehabiliterings- og forskningscenter for torturofre, der gør et godt stykke arbejde; der er brug for yderligere støtte ude i amterne, psykiatrisk bistand. Der er brug for at få uddannet flere tolke, så folk, især i den første tid de er her, kan få en god tolkebistand hos socialforvaltningen, i sundhedssystemet og andre steder, hvor de har brug for det.

Mange kommuner oplever, at det er en økonomisk belastning at have mange flygtninge. Det er det også, især i den første tid de er her, og derfor er det vigtigt at få en mere ligelig fordeling af udgifterne mellem kommunerne; efter vores opfattelse burde udgifterne til flygtninge dækkes af staten.

Jeg har med vilje ikke brugt ordet »integration« i det, jeg har sagt hidtil, og det er, fordi vi i SF finder, at det er vigtigt, at vi hjælper flygtninge til at befinde sig godt, mens de er her, men at integrationen bør ske på deres egne betingelser.

De allerfleste flygtninge drømmer om at vende hjem til deres eget land igen. For nogle er det en drøm, der aldrig går i opfyldelse, det ved vi godt, og det erfarer de efterhånden. Men for andre sker det, at situationen i hjemlandet ændrer sig så meget, at de kan vende tilbage. Et led i en god flygtningepolitik er derfor også støtte til, at de mennesker, der ønsker det, kan vende hjem.

For tiden er der en gruppe af chilenerne, der har fået mulighed for at vende tilbage, men som er bange for de økonomiske vilkår, der er forbundet hermed. Derfor vil jeg gerne spørge regeringen, fordi jeg ved, der er forhandlinger mellem Flygtningehjælpen og regeringen om det, hvilke planer regeringen har for støtte til repatriering.

Det allervigtigste led i en flygtningepolitik er naturligvis det internationale arbejde for menneskerettigheder, og derfor vil vi fra SFs side igen fremsætte vores forslag om at anerkende kurderne som et selvstændigt folk. Det vil i sig selv løse flygtningeproblemerne for kurderne, for Iran, Irak og Tyrkiet.

Jeg vil godt slutte med at spørge, hvordan regeringen agter at arbejde videre med de forslag, som udenrigsministeren fremsatte i FN i fjor.

Elsebeth Kock-Petersen (V):

Jeg kan ikke lade være med at starte med at sige, at jeg synes, det er svært at forstå baggrunden for, at Fremskridtspartiet er kommet med denne forespørgsel i dag. Jeg har også svært ved at forstå baggrunden for den dagsorden, man kommer med, netop fordi Fremskridtspartiet selv siger, at man er ved at forberede nogle forslag til lovændringer, som man vil fremsætte. Jamen så havde det dog været ulige mere konkret, hvis Fremskridtspartiet havde tøvet en kende og, om jeg så må sige, havde gjort arbejdet færdigt og så var kommet med de forslag, så vi havde kunnet diskutere dem, så meget desto mere som det jo efterhånden er meget lang tid siden, at regeringen offentliggjorde sit lovforslag, altså det lovforslag, der var til behandling under forrige dagsordenspunkt. I forbindelse med lovforslagets offentliggørelse blev der netop også rejst en række emner med relation til den almindelige flygtningediskussion. Så jeg synes, det er lidt vanskeligt at forstå, hvorfor Fremskridtspartiet absolut vil have denne forespørgsel behandlet her i dag. En af de begrundelser, fru Pia Kjærsgaard brugte, var, at vi må have set på familiesammenføringsreglerne. Jamen netop på dette område er det også fra regeringens side blevet annonceret, at man har nogle overvejelser om, på hvilken måde man skal stramme nogle af disse familiesammenføringsregler.

Jeg vil gerne på Venstres vegne støtte de overvejelser, justitsministeren er i gang med,

[Elsebeth Kock-Petersen]

for at se på, hvordan familiesammenføringsreglerne skal udformes, og vi går da også ud fra, at der så kommer et udspil på det område, for det er netop blevet annonceret fra regeringens side, at man ville komme med det.

Derudover synes jeg, det er vanskeligt at komme med en hel masse nyt, hvis det altså ikke bare skal være en gentagelse af tidligere debatter på dette område, men der er et par ting, jeg synes trænger til at blive nævnt også i relation til den debat, vi havde under forrige dagsordenspunkt.

Her diskuterede vi kort spørgsmålet om sprogundervisningen. Jeg vil godt gentage en anden ting, nemlig spørgsmålet om flyselskaberne. Jeg har forstået det sådan, at det er noget, der skal drøftes i Retsudvalget, for at man kan få sat det i sving, altså at man i forhold til flyselskaberne kan indføre bøder eller se på de landingstilladelser, selskaberne har. Jeg vil gerne opfordre justitsministeren til, at vi kan få taget et initiativ i forhold til flyselskabernes måde at administrere disse regler på, altså kontrollere, at flygtningene har de nødvendige papirer med.

Der er yderligere et emne, jeg synes, der er grund til at få belyst. Jeg har ikke på forhånd nogen bestemt løsning på det, men jeg tror, det er nødvendigt at få det belyst, dels for at finde ud af, om vi skal foretage nogle ændringer, dels også for at finde ud af, om der i befolkningen er nogle forkerte opfattelser af retstilstanden. Det drejer sig om nogle af de kriminelle handlinger, som man læser om i pressen er blevet udført fra flygtningenes side. Der er ikke nogen tvivl om, at det er noget, der harmer meget, at der af visse asylansøgere bliver udført kriminelle handlinger, og det er der forskellige lovregler om.

Jeg synes, der er grund til at få set nærmere på, hvordan det fungerer i praksis. Er der nogen myter omkring dette område, eller er der grund til at se nærmere på disse regler? I stedet for at vi bruger en hel masse store ord over for hinanden om umenneskelighed osv., tror jeg, det vil være vigtigt, at vi på nogle konkrete områder får afdækket nogle af de ting, som folk siger til hinanden mand og mand imellem.

Derudover vil jeg godt til fru Ebba Strange komme med nogle bemærkninger i forbindelse med det, fru Ebba Strange sagde om integration af flygtninge. Det er nemlig også blevet oplyst, at der er et arbejde i gang med henblik på

at finde ud af hensigtsmæssigheden, som det hedder, af den måde, man integrerer på. Her mener jeg, der kan være brug for at tage en diskussion specielt om det område, for jeg forstår meget langt fru Ebba Stranges betragtninger over spørgsmålet om, hvor vidt vi skal gå i integrationen.

Jeg har i hvert fald den opfattelse, at man skal stille nogle krav med hensyn til sprog, specielt når folk er på offentlig forsørgelse, men hvor langt skal vi i øvrigt gå med hensyn til integration? Hvad er det for elementer, vi vil lægge vægt på? Og den måde, vi gør det på i dag, er det den rigtige facon? Det tror jeg også der er brug for at få en konkret diskussion om, og det er den vej, jeg som sagt meget hellere ville, nemlig at vi tog nogle konkrete ting frem.

Det kan være, at der er nogle herinde, der har misforstået tingene, det kan godt være, befolkningen har misforstået det, men jeg vil meget advare imod, at vi beskylder hinanden for misforståelser. Hvis der er grundlag for dem, så er det i hvert fald bedre at få afdækket, hvordan tingene rent konkret og faktisk ser ud, f.eks., som jeg nu nævnte her, i spørgsmålet om de kriminelle handlinger, som man ser flygtninge udføre en gang imellem, og i spørgsmålet om integrationen, og hvorledes den er lagt til rette.

Ellers bliver det nemlig en diskussion, hvor hr. Ole Espersen kan stå og tale om umenneskelighed, og hvor man kan begynde at lægge forskelligt ansvar ud for, hvorfor befolkningen nu har de misforståede opfattelser, som den har.

Jeg vil som sagt advare imod det. Det er ikke igennem frelsthed og prædikener, at vi får påvirket befolkningens synspunkter, og det er efter min opfattelse heller ikke gennem frelsthed eller prædikener, at man bedst får sine egne synspunkter igennem.

Med hensyn til de dagsordener, der er fremsat, har jeg kort nævnt, at vi ærlig talt synes, at Fremskridtspartiets dagsorden virker forholdsvis overflødig, i betragtning af at der er tale om, at man selv oplyser, at man arbejder med nogle konkrete ting. Lad os da så se dem.

Med hensyn til dagsordensforslaget fra hr. Ole Espersen kan man vel sige, at det, der står i den, er forholdsvis overflødig i den forstand, at man jo inden for de områder, hr. Ole Espersen nævner, er i gang med de bestræbelser, der er nævnt deri, altså bestræbelser på nordisk plan og på øvrigt internationalt plan. Men vi vil

[Elsebeth Kock-Petersen]

fra Venstres side stemme for dagsordenen, for det er da godt at få gentaget, at vi på dette område står over for et fælles ansvar for løsning af nogle problemer.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Fru Elsebeth Kock-Petersen var inde på spørgsmålet, om vi ikke burde drøfte integrationspolitikken. Jeg er enig med fru Elsebeth Kock-Petersen, men det kræver jo nok en særskilt debat, for skal vi drøfte integrationspolitikken med alvor, er det jo nødvendigt, vi har flygtninge med. Men jeg kan kun sige, at jeg ønsker meget, at vi kunne tage det op.

Statsministeren lovede os den sommer, hvor vi havde det første udslag af det, som jeg opfatter som racisme, nemlig det, der skete i Kalundborg, at der skulle blive lagt en linje under ledelse af den daværende indenrigsminister, fru Britta Schall Holberg. Denne politik har aldrig udmøntet sig særlig klart, så jeg ville ønske, at vi kunne få det gjort.

Hvad angår flygtningepolitikken, er der vel grund til at undre sig over, at af alle de nordiske lande er Danmark det, der fører den mest restriktive flygtningepolitik, i betragtning af hvor meget vi har at takke andre for. Er der noget mere dansk end »Elverhøj« skrevet af Kuhlau, en mand, der flygtede og blev modtaget i Danmark som flygtning, fordi han ikke ville være soldat under Napoleon og være med til angrebet på Rusland? Han lærte aldrig at tale dansk.

Vi kan tænke på en mand som Weyse; det lyder ikke særlig dansk. Vi kan tænke på en række af vore store forfattere, Goldschmidt og flere andre. Vi kan tænke på højskolebevægelsen, hvor en mand som Herman Trier betød så meget for dele af Sjælland. Vi kan tænke på Dalgas, hvis familie var flygtninge på grund af religiøse forhold og via Schweiz kom til Danmark. Dalgas, der udmøntede ordet, som ingen af os vel har glemt, »hvad udad tabes, skal indad vindes«, og stod i spidsen for hedeopdyrknin-gen.

Men den politik, der føres nu, er utrolig restriktiv. Jeg forstår simpelt hen ikke fru Grethe Fenger Møllers ord om, at vi ikke kunne klare at have så mange flygtninge.

Hvad er det for nogle mange flygtninge? Danmark har vel modtaget op mod 17.000. Til sammenligning kan nævnes Sverige, hvor man i samme periode har modtaget 100.000. Skulle

Danmark og den danske befolkning virkelig være så meget ringere end svenskerne? Det er dog ellers ikke noget, vi går rundt og tror.

Hvis vi endelig skal ind på tal, som fru Grethe Fenger Møller selv lægger op til, havde vi ved udgangen af juli i Norden følgende situation: Sverige havde modtaget 8.000–9.000 asylsøgere, Norge 3.000–4.000, Danmark 700–800. Justitsministeren mener, at det ved udgangen af året vil være det dobbelte, og det vil det formentlig også være i de øvrige nordiske lande, og så kan vi jo sige, at det bliver 15.000–16.000 asylsøgere for Sveriges vedkommende, måske 8.000 for Norges og 1.500 for Danmarks.

Hvordan virker den nye regel opgjort her ved udgangen af juli måned, hvor jeg bad justitsministeren fremskaffe tal? På det tidspunkt havde vi fået godt 1.200 ansøgninger fra andre lande. Næsten halvdelen var behandlet, og man havde givet 44 indrejsetilladelser. Er det en flygtningepolitik, vi kan være bekendt? Jeg synes det ikke. Og hvad er det for en regel i det hele taget at forlange visum fra et menneske, der bliver forfulgt, afvise dette menneske, hvis det ikke har visum til Danmark eller gyldigt pas? Hvordan skal én, der bliver forfulgt af sine myndigheder, kunne skaffe sig gyldigt pas?

Jeg er meget mere enig i det, der skete, da man i EF-Parlamentet diskuterede et forslag vedrørende nogle medlemsstaters asylpolitik, som indebærer en krænkelse af menneskerettighederne. Europa-Parlamentet henviser til, at ministrene i den særlige arbejdsgruppe om koordinering af visum- og asylpolitik, Trevigruppen, som blev nedsat i oktober 1986, holdt møde i april 1987 i modstrid med Europa-Parlamentets krav om først at blive hørt om, hvad der skal ske, og dér har man truffet vigtige beslutninger og dermed krænket elementære demokratiske principper. Man henviser til den politik fra Europa-Parlamentets side, som medlemmerne har aftalt i denne særlige arbejdsgruppe. Man laver et informationsnet om asylsøgernes transitlande og potentielle første-asyllande og giver kun asylsøgerne tilladelse til at passere grænsen, hvis de i deres oprindelsesland – hvis de i deres oprindelsesland – på forhånd har fået udstedt gyldigt pas og visum.

Jeg ved ikke, om man rigtig fatter, hvad der står. Man stiller altså det krav til de forfulgte, dem, der er i modsætning til deres lands myn-

[Bernhard Baunsgaard]

digheder, at de skal møde op med visum og gyldigt pas. Er det ikke at sige: vi vil overhovedet ikke have med jer at gøre?

Europa-Parlamentet konkluderer, at dermed har man i praksis sat asylretten ud af kraft. Europa-Parlamentet henviser til de flagrante krænkelse af menneskerettighederne og folkeretten, der begås af grænsemyndighederne – og så kommer de steder, hvor det er særlig galt – som navnlig sker i lufthavnene i Amsterdam, Frankfurt, København og London. Derfra sender man med magt asylsøgere i voksende tal tilbage til deres tidligere transitlande eller sågar til de lande, de har måttet flygte fra. Vi har haft eksempler fremme i dag.

Et punkt, som Danmark dog ikke i særlig grad berøres af: der henvises til etableringen af fængselsceller for asylsøgere uden indrejsetilladelse i Schiphol- og Zaventem-lufthavnene. Nej, men vi har jo eksempel på en asylsøger, der på 10. måned er holdt i varetægtsfængsel.

Der henvises til stadig mere omfattende retsforfølgelser i nogle EF-medlemsstater af asylsøgere, for hvem det er lykkedes at flygte ved hjælp af forfalskede dokumenter, for dokumentfalsk. Ja, det var jo noget, som vi også brugte i 1930'erne, hvor det mest berygtede tilfælde vel er, dengang Østre Landsret udviste en kommunist, der var kommet ind i Danmark på et forfalsket pas, til trods for at han prøvede at gøre situationen klar: »Hvis I udviser mig til Hitler, så er det til henrettelse«, og det gjorde man så.

Der henvises til, at nogle EF-medlemsstater ved at pålægge luftfartsselskaber at bære omkostningerne i forbindelse med tilbagerejsen og idømme dem bøder, tvinger dem til i de lande, hvor de fleste asylsøgere kommer fra, at lade deres ofte lokale jordpersonale kontrollere pas-senes og visaernes ægthed før check-in. Det er det, der betegnes, at staten overlader de pligter, den har, til private foretagender. Det er måske også et led i regeringens privatisering?

Der henvises til visse medlemsstaters menneskeuærdige behandling af asylsøgere i opsamlingslejre. Det gælder heldigvis ikke Danmark, men vi var vist meget nær på det en overgang.

Så opfordrer Europa-Parlamentet medlemsstaterne til at undlade sådanne handlinger, som forværrer den faktiske og juridiske situation for potentielle asylsøgere og asylsøgere, der allerede befinder sig i landet, og forventer, at

man navnlig ikke overdrager opgaver, der påhviler dem i kraft af deres højhedsrettigheder, til transportvirksomheder som f.eks. luftfartsselskaber.

Når man har bedt om at få en drøftelse – og jeg synes, det er på tide, man får det – kan det så siges bedre end det, Europa-Parlamentet vedtog? Jeg synes det ikke. Det er uværdigt for Danmark, det, vi gør her.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg vil først takke fru Birgith Mogensen, fordi jeg fik lov at komme før hende i talerrækken.

Dernæst vil jeg sige, at jeg synes, det er en vældig god dagsorden, hr. Ole Espersen er kommet med. Den udtrykker næsten præcis noget af det, som Kristeligt Folkeparti også gav udtryk for i den første debat, vi havde om flygtninge, nemlig at vi selvfølgelig i Danmark skal gøre vores del, men at det er uhyre vigtigt, at vi går ind i et samarbejde og styrker dette samarbejde, altså både i Norden, i EF og i FN. Hvis ikke vi sammen virkelig kan få gjort en indsats, vil det, vi gør her, være en dråbe i havet. Det skal vi selvfølgelig også gøre herhjemme, men det er uhyre vigtigt, at vi kan presse på i de rigtige sammenhænge.

Det gælder bl.a. også det, jeg nævnte med, at man kunne hjælpe flygtninge noget mere i de nabolande, hvor der bor mange flygtninge, dvs. lande som Pakistan og Afrika. Måske kunne vi også gøre meget mere i Tyrkiet. Der blev nævnt af andre noget om, hvor svært det er at komme ind. Vi kunne måske, hvis vi havde viljen til det – og det koster selvfølgelig nogle penge – være med til, at vi i langt højere grad hjalp flygtninge så nær ved deres område som overhovedet muligt.

Det er klart, at der altid vil være nogen, som vi kan tage os af, og nogen, som vi kan hjælpe. Men det er en illusion at tro, at vi kan klare disse problemer, uden at vi samtidig også får en holdningsændring i befolkningen til problemet flygtninge. Hvis vi ikke gør alt, hvad vi kan, for at integrere og for at skabe positivitet omkring det, vil det ikke lykkes. Vi ved jo fra steder, hvor man virkelig har gjort en indsats, hvor man har forberedt de flygtninge, der skulle komme til en by eller et sted, og hvor der har været nogen til at modtage dem og føre dem ind i forskellige sammenhænge, at dér har der ingen problemer været, hvorimod det andre

[Inger Stilling Pedersen]

steder har slået gnister, fordi man har haft modsætningsforhold.

I dag kan vi så stå og beskyldte hinanden for forskellige ting, men jeg tror, det er meget vigtigt, at vi også er opmærksomme på, at vi måske uden de helt store omkostninger kan rette nogle forhold, sådan at det bliver lettere at være flygtning for dem, vi har taget imod.

I min første tale i dag sagde jeg noget om de reelle flygtninge. Dermed mente jeg præcis det, at det, at vi har strammet loven, jo også gør, at vi får færre ind af dem, som måske kun var her nogle uger eller måneder og så blev vist tilbage igen og i den tid kunne være med til at gøre ubodelig skade.

Kristeligt Folkeparti er villig til at gå ind i drøftelser om flygtninge. Vi er villige til at finde de bedste løsninger, og vi ved, at de flygtninge, der kommer til os – mange er blevet tortureret og har været ude for grusomme ting – må vi gøre alt, hvad vi kan for at hjælpe.

Men vi skal ikke tro, at vi alene kan klare alle flygtningeproblemer. Vi kan være med, men vi skal først og fremmest være med til internationalt at gøre en stor indsats.

Birgith Mogensen (CD):

Jeg har kun få kommentarer, idet justitsministeren jo om kort tid afgiver sin årlige beretning vedrørende hele flygtningesituationen. Altså ingen forudfattede meninger fra CDs side.

Det væsentligste er, at loven af 17. oktober 1986 har reduceret flygtningetilgangen med 60–70 pct. i det år, der er forløbet siden da. Netop den kendsgerning bør nu dæmpe debatten ned på et niveau, der er mere værdigt og passende i sagens helhed.

Selvfølgelig ved vi alle i denne sal, at den generelle flygtningesituation i Danmark endnu ikke er tilfredsstillende. 2–3 års for stor flygtningetilgang koster og kræver stor tilpasningssevne både hos flygtningene og i den danske befolkning.

Ja, de mange flygtninge, som ankom i 1984, 1985 og 1986, giver store besværligheder for dagligt liv i Danmark. Men oprigtig talt, lad os alle bidrage til løsning af disse opgaver og glæde os over, at den stærkt reducerede flygtningetilgang allerede fra 17. oktober 1986 og i årene herefter bl.a. vil mindske integrationsproblemerne.

At vi hurtigt bør ændre familiesammenføringsreglerne, betragter jeg som en selvfølge. Den ordening er gået over gevind.

Gruppen har i øvrigt bedt mig henvise til, hvad CDs ordfører sagde om dette emne ved åbningsdebatten i torsdags.

Men hensyn til dagsordenerne stemmer vi imod den af fru Pia Kjærsgaard fremsatte dagsorden og for den af hr. Ole Espersen fremsatte.

Berlau (FK):

Denne debat er formodentlig alene affødt af ønsket om at få en rimelig dækning i dagspressen, således at de synspunkter, som Fremskridtspartiet har på spørgsmålet om flygtninge, kan nå ud så vidt som overhovedet muligt. Ene og alene er det drivkraften i ønsket om at få diskussionen.

Fremskridtspartiet ved ganske udmærket godt, at der i den danske befolkning, langt ud i den danske befolkning, er et ønske om, at folk, som er i nød et eller andet sted eller er i klemme, godt kan søge asyl her i Danmark og de vil blive behandlet på en fornuftig vis; det vil sige, bliver de nu også behandlet på en fornuftig vis? Vi ved godt, at der har været mange eksempler i pressen, der har været mange diskussioner på møder rundt omkring i landet, hvor det er blevet afsløret, at vores politikere rent faktisk ikke behandler flygtninge særlig godt.

Det har været en bevidst og målsigtet politik f.eks. at placere flygtninge på helt bestemte steder i samfundet, koncentrere dem i ghettoer i områder, der i forvejen er socialt belastet og på den måde få skabt præcis det fremmedhad, som man ønsker, og derfor forekommer det mig mærkeligt, at lige netop Fremskridtspartiet stiller et forslag om, at det skal gå til en folkeafstemning.

Fælles Kurs er tilhænger af, at der bliver holdt folkeafstemninger i vort land, og vi mener ikke, at der er noget emne, som er helligt, og som ikke kan komme ud til en folkeafstemning. Tværtimod, hvis Folketinget skal have et rimeligt grundlag at træffe beslutning på, ja, så bør man naturligvis i sager som denne gå ud og spørge befolkningen, og vi er altså af den opfattelse, at der ligger en klippefast opfattelse i den danske befolkning om, at vi skal beskytte folk, der er i nød.

Men det stiller sig unægtelig i et noget andet lys, at Fremskridtspartiet har stillet denne fore-

[Berlau]

spørgsel, når man samtidig bare skal huske nogle få uger tilbage, da Fremskridtspartiets kampagneleder, hr. Glistrup, indbød ikke mindre end 500.000 polakker til at flygte fra deres hjemland og søge op til Danmark. Hvad skal vi stille op med 500.000 polakker i Danmark, når man mener, at det problem, vi måtte have i øjeblikket med 16.000–17.000 flygtninge, er så stort og uoverskueligt, at vi er nødt til at gennemføre yderligere stramninger?

Vi vil godt have, at fru Pia Kjærsgaard kommer op og fortæller, hvordan vi skal kunne klare 500.000 flygtninge fra Polen. Hvis man fortsætter tankeeksperimentet ud i sin yderste konsekvens, så kunne man jo forestille sig, at folk fra de samme politiske systemer, såsom Ungarn, Tjekkoslavakiet osv., også skulle foretage større afvandring fra deres land. Og 278 millioner sovjetborgere, skal de også flygte fra deres hjemland, og så kan de altså blive etableret her i Danmark?

Hr. Ole Espersen efterlyste Fælles Kurs' politik på dette område. Der skal ikke herske tvivl om, at Fælles Kurs er et dansk parti, men vi er ikke et fjolsk parti, vi er ikke et parti som Socialdemokratiet – misforstå mig endelig ikke, hr. Ole Espersen – som forsøger at bilde befolkningen ind, at vi har en bred og en åben og en fornuftig politik på spørgsmålet omkring flygtninge, samtidig med at vi underhånden tillader, at der sker en indvandring i dette land, som har et helt andet formål. Vi forsøgte at komme ind på det et par gange, både i den tidligere diskussion og i denne diskussion.

Der er ca. 27.000 EF-borgere bosat i Danmark i øjeblikket, og vi kan forvente, at dette tal vil vokse og vokse og vokse i en kommende årrække. Som jeg sagde tidligere, er der godt 9–12 millioner arbejdsløse inden for Fællesmarkedet, som der skal rokeres rundt på. Disse mennesker har nogle helt bestemte opgaver i det samfund, vi kommer til at se igennem 1990'erne, nemlig at komme til at virke som ødelæggere af hele det arbejdsmarkedssystem, overenskomstsysteem og andet, som er blevet opbygget i Danmark igennem en lang årrække.

Men hvordan kan det nu være, at vi skal diskutere store problemer som 17.000 flygtninge, mens der ikke er nogen, som tager fat på det, der er det reelle problem, og det, som i virkeligheden kommer til at true Danmark i de kommende år, nemlig den gigantiske indvandring,

der vil komme til at foregå fra fællesmarkedsområderne? Vi ved, at det kommer til at foregå.

Hr. Ole Espersen, som formodentlig har gode kontakter til SiD, er formodentlig klar over, at man har måttet varsle blokade over for nogle engelske arbejdere, som arbejder for DONG i Stenlille eller i hvert fald et sted nede på Sjælland, hvor man jo helt klart kunne erkende, at det var lykkedes at importere billig arbejdskraft fra England og få den til at overtage det arbejde, som ellers ganske udmærket kunne udføres af danskere. Vi vil i løbet af en kort årrække se temmelig store indvandring til Danmark af kategorier, som på grund af arbejdsløshed og dårlige forhold i deres eget land vil blive sendt ud for at søge arbejde i det store fælles Europa. De vil naturligvis søge derhen, hvor de mener at deres muligheder vil være de bedste i de kommende år.

Derfor er spørgsmålet i virkeligheden ikke, om vi har 16.000–17.000 flygtninge eller for den sags skyld endnu flere. Det er ikke det, der er det store problem. Det helt store, centrale problem i spørgsmålet om, hvorledes vi skal være i stand til at udvikle indholdet af den danske befolkning i fremtiden, er vores medlemskab af Fællesmarkedet.

Hr. Bernhard Baunsgaard, som mange gange nu har været oppe og fortælle lidt om, hvordan der er store problemer for flygtninge rundt om i verden, har til dels ret i, at der er store menneskelige tragedier knyttet til spørgsmålet. Det foregår efterhånden i større og større udstrækning, at folk bliver sendt tilbage til nød og elendighed, bliver sendt tilbage til lande, hvor de kan risikere at blive udsat for forfølgelser, for ikke at sige henrettelser. Det er et problem, som man har set bl.a. inden for den maritime industri i en årrække. Der har man haft store vanskeligheder med de såkaldte blinde passagerer om bord i skibene, og det har man fået løst ganske snedigt. Der er en række firmaer, der f.eks. langs den vestafrikanske kyst har specialiseret sig i at aftage blinde passagerer fra skibene, og mod en passende betaling bliver de ført ned i mindre både, og så er det større skib fri for sit problem. Det, der sker bagefter, er, at man dykker mandens hoved ned i vandet og holder det dér, indtil han er druknet. Det er den slags private organisationer, som vi også er vidne til i spørgsmålet om flygtninge bliver sat til at hjælpe de forskellige lande af med deres store problemer.

[Berlau]

Til spørgsmålet om de motiverede dagsordener, der er stillet, forstår vi ikke i Fælles Kurs, at man ikke kan stemme for den af Fremskridtspartiet stillede dagsorden. Hvad skulle der være i vejen for at spørge den danske befolkning: Vi har nu haft en politik i en årrække, der har været sådan og sådan, og vi vil gerne høre den danske befolkning om, hvad den mener. Vi er ikke bange for den, men det forekommer mig unægtelig at være en smule frygt for politikken, når der så bliver stillet en afværge-dagsorden, som har til formål at få dæmpet gemytterne, og som egentlig ikke siger en pind om, hvad der skal ske i fremtiden, men alene har til formål at undgå at få en klar markering i dette hersens Folketing.

Vi vil i Fælles Kurs stemme for den af Fremskridtspartiet stillede dagsorden, men vi gør det ud fra den sikre forvisning om, at der i den danske befolkning er et helt klart ønske om, at vi skal forsvare flygtninge. Vi ville være nogle dårlige værter, hvis vi havde inviteret nogle til middag og så bagefter udstedte en regning til dem. Sådan optræder man ikke, når man er den gode vært i et selskab.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Efter at vi nu i tre timer har drøftet flygtninge og udlændinge, vil man formentlig have mig undskyldt, at jeg kun giver korte svar på det, der er sagt her under forespørgslen.

Først og fremmest skal jeg tage stilling til de to dagsordener, som er fremsat. Jeg vil gerne sige, at regeringen ikke kan modtage den af fru Pia Kjærsgaard fremsatte dagsorden. Jeg har også vanskeligt ved at se meningen med den. Vi har fået klarlagt i dag, at vel alle partier undtagen SF og Det Radikale Venstre går ind for den udlændingelov, vi har. Det giver ikke nogen rimelig baggrund for, at andre så skulle kræve, at sagen kom til folkeafstemning. Man kunne forstå, hvis det var de to partier, der er imod denne lovgivning, der forlangte en folkeafstemning, og det er de velkomne til at gøre. Men at Fremskridtspartiet, der selv har stemt for loven, forlanger en folkeafstemning, har jeg svært ved at se formålet med. Jeg synes heller ikke, at fru Pia Kjærsgaard har forklaret, hvad man vil med det.

Hvis forholdet var omvendt, at et flertal her i Folketinget ville gennemtvinge en lovgivning, som regeringen var imod, kunne man tale om

det, så kunne tiden måske være kommet til en folkeafstemning om sagen. Men det er der jo ikke tale om. Der er et meget stort flertal i Folketinget, som vil opretholde den lovgivning, vi har. Derfor vil det på mig virke ganske urimeligt, at man siger, at sagen skal ud til folkeafstemning. Det vil være misbrug af folkeafstemningsinstituttet, og det har ikke noget som helst at gøre med den måde, hvorpå folkeafstemninger er fastsat i grundloven.

Den af hr. Ole Espersen fremsatte dagsorden kan regeringen ikke alene modtage, men også stemme for. Den svarer i sit indhold til de bemærkninger, jeg fremsatte i slutningen af min svartale til den forespørgsel, der er stillet. Den lægger altså vægten på det nordiske og det internationale arbejde, og det er vi helt indstillet på.

Jeg har en bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard, der redegjorde for en udtalelse, der er fremsat af medlemmer af EF-Parlamentet. Jeg kender selvfølgelig udtalelsen og benyttede lejligheden, da jeg var til samråd med EF's retsudvalg den 1. oktober, til at redegøre for det svar, som jeg kunne afgive for samtlige EF-lande på grundlag af det, der var drøftet, men jeg redegjorde også for den danske lovgivning og for de ændringer, vi havde foretaget.

Hvis hr. Bernhard Baunsgaard mener, at der i den efterfølgende spørgetime kom en række indvendinger imod det, vi har foretaget i Danmark, og det, man har foretaget i andre europæiske lande, tager hr. Bernhard Baunsgaard ganske og aldeles fejl. Der var ikke en eneste i EF's retsudvalg, der havde en eneste indvending imod, hvad vi havde foretaget, hvad andre europæiske lande havde foretaget. Det synes jeg dog skal med i billedet, når man henviser til, hvad der er sket i EF.

Hr. Preben Møller Hansen interesserer sig for det indre marked, der skal træde i kraft ved udgangen af 1992. Jeg har på fornemmelsen, at det ikke bliver sidste gang, hr. Preben Møller Hansen vil omtale denne sag vedrørende det indre marked. Der bliver altså rig lejlighed til at drøfte, hvilke virkninger det indre marked gennemført vil få. Det er der heller ingen der præcist kan sige i dag, hvad det vil indebære taget generelt, for det vil blive afgjort ved de kommende års forhandlinger om det i Rådet.

Hvis vi i dag skal se på, hvordan det ser ud med hensyn til tilgangen af EF-borgere her til

[Justitsministeren]

landet, må jeg sige, at der er ikke og bliver ikke fri adgang til Danmark, når det indre marked opstår. For en lønmodtager skal der – som det gælder i dag – være et arbejdstilbud for en EF-borger, for at vedkommende kan komme ind under EF-reglerne. Jeg tror slet ikke, der er nogen begrundelse for at opstille noget i retning af et skræmmebillede om alt det forfærdelige, der vil kunne ske i forbindelse med det indre marked.

Når der tales om bosættelse her i landet, synes jeg også, jeg vil gøre opmærksom på, at det ikke er muligt for en EF-borger at erhverve fast ejendom her i landet. Der har vi jo bestemmelserne i en særlig lov, der bliver håndhævet særdeles kraftigt af Justitsministeriet. Der har, som man har set – måske navnlig i forbindelse med en bestemt sag – været indvendinger, fordi vi så stærkt fastholder de principper, vi har om, at det ikke skal være muligt for udlændinge at erhverve fast ejendom her i landet, men det er vores agt at fastholde dette princip.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg må starte med at sige til justitsministeren, at i justitsministerens første indlæg blev det udtalt, at regeringen var enig i, at der var et behov for at stramme reglerne. Jeg kunne ligesom fornemme, at man fra regeringens side ville finde ud af, hvad Socialdemokratiet havde at sige til denne stramning af familiesammenføringsreglerne. Det blev der ikke talt ret meget om, da hr. Ole Espersen var heroppe. Det undrer mig særdeles meget, specielt fordi man var så ivrig inden folketingsvalget med at tale om, at man nok burde se på forholdene, og at man nok burde indføre en ændring. Men det var som sagt inden folketingsvalget.

Jeg vil sige til hr. Ole Espersen, der siger, at Fremskridtspartiet havde en vis succes: ja tak, det må vi vistnok sige, vi havde egentlig en vis succes. Nu tror jeg, at det ikke alene var det, der gav os vores gode valg, men der er da ingen tvivl om, at det var en del af grunden til det. Til gengæld tror jeg også, at de to mandater, som Socialdemokratiet undlod at tage efter alle opinionsmålinger, ikke blev til flere, fordi der var en såkaldt hemmelig rapport, som tilfældigvis lige blev lagt frem eller som pressen fik lidt nys om inden folketingsvalget. Det var ret pudsig, og jeg tror egentlig, at det var ret heldigt for Socialdemokratiet, at det skete.

Når hr. Ole Espersen i den grad taler ned til befolkningen, som det skete heroppe fra talerstolen, ved at sige, at der er nogle ude i befolkningen, der har misforstået tingene, synes jeg, det er en fantastisk form for arrogance, som vistnok kun kommer frem i Socialdemokratiet i dette Folketing. Netop over for de vælgere, som Socialdemokratiet har, taler man om, at der er nogle, der har »misforstået« situationen. Jeg tror egentlig, at der ude i befolkningen er en ret god forståelse for, hvad udlændingelovgivningen har betydet for den danske befolkning. Jeg har heller ikke udtalt mig så meget anderledes end den socialdemokratiske borgmester i Ishøj, Per Madsen, gjorde kort før folketingsvalget, bortset fra at jeg synes, at den socialdemokratiske borgmester næsten er diskriminerende i sine udtalelser om flygtninge og indvandrere, når han siger, at nu skal de altså have en vis form for uddannelse, inden de kan komme til Danmark. Det har Fremskridtspartiet dog i hvert fald aldrig nogen sinde udtalt. Det var faktisk en socialdemokratisk borgmester, der kom med den slags udtalelser.

Så sagde fru Elsebeth Kock-Petersen, at hun slet, slet ikke forstod, hvorfor vi havde fremsat denne dagsorden. Det vil jeg da godt forsøge at forklare. Ved kommune- og amtsrådsvalget sendte vi statsministeren et spørgsmål til skriftlig besvarelse; vi spurgte, om han ikke mente, at det var en god idé at sætte spørgsmålet om flygtningeproblemet til afstemning samtidig med kommune- og amtsrådsvalget. Det syntes statsministeren ikke. Statsministeren svarede, at det spørgsmål ikke egnede sig til en folkeafstemning. Så kan man diskutere, hvilke spørgsmål der egner sig til folkeafstemning; EF-pakken kunne godt sendes ud, men statsministeren mente åbenbart ikke, at den danske befolkning kunne finde ud af, om den skulle stemme ja eller nej til flygtningelovgivningen.

Regeringen har omtalt familiesammenføring. Den blev omtalt lidt i statsministerens åbningstale, men én ting er, hvad der bliver sagt i en åbningstale, en anden ting er, hvad der bliver udført i praksis. Mig bekendt er der intet initiativ sat i gang fra Justitsministeriets side for at ændre disse forhold. Justitsministeren må meget gerne rette mig heroppefra, hvis jeg ikke har ret. Jeg tror faktisk, at jeg har ret.

Hr. Bernhard Baunsgaard omtalte forskellige historiske personer og deltog således over-

[Pia Kjærsgaard]

hovedet ikke i den flygtningedebat, som Folketinget har diskuteret i de sidste tre timer. Men jeg vil meget indtrængende bede de forskellige politiske partier i Folketinget om at tage dette lige så alvorligt, som Fremskridtspartiet gør.

Når vi har fremsat forslaget om at få det ud til en folkeafstemning, er det som sagt, fordi vi én gang er blevet afvist af statsministeren. Vi sendte et brev til statsministeren inden folketingsvalget, hvor vi endnu en gang ville bede om, at befolkningen fik lov til særskilt at tage stilling til spørgsmålet. Vi modtog end ikke et svar. Nu kan Tingets medlemmer her i folketingsalen give udtryk for, om de mener, det er en god idé, at befolkningen får lov til at tage stilling til dette spørgsmål, som vel i allerhøjeste grad har været et, som har været diskuteret i befolkningen. Jeg fatter simpelt hen ikke, at folketingspolitikere lader, som om de ikke har opfattet strømningerne i befolkningen.

Jeg synes ikke, justitsministeren skal sige, at Fremskridtspartiet går ind for denne flygtningelovgivning. Det ved justitsministeren også godt at vi ikke gør. Justitsministeren har siddet herinde i så mange år, at det ikke burde være mig til del at belære justitsministeren om, hvad Fremskridtspartiets stilling er. Naturligvis stemte vi for en stramning, som regeringspartierne, Socialdemokratiet og Fremskridtspartiet vedtog for et års tid siden. Naturligvis gjorde vi det. Vi havde adskillige gange selv lagt op til, at loven skulle strammes. Befolkningen lagde i den grad op til det, og det kan vi da kun være glade for at regeringspartierne og Socialdemokratiet også lyttede efter. Dermed være ikke sagt, at vi så er tilfredse med lovgivningen i den form, den har i øjeblikket. Det ved justitsministeren også godt, og jeg mener egentlig, det er for billigt, at justitsministeren kommer med en sådan påstand, som det skete her for kort tid siden. Vi afviser naturligvis hr. Ole Espersens afværgedagsorden.

Da udlændingelovgivningen blev til, oktoberloven fra 1983, var et af argumenterne bl.a., at man ville forsøge på internationalt plan at finde en løsning. Lille Danmark skulle vise hele verden, hvordan flygtningelovgivningen skulle ordnes. Har hele verden så hørt efter det? Nej, naturligvis har den ikke det, men endnu en gang forsøger man altså fra socialdemokratisk hold at fortælle alle andre lande, hvordan de skal ordne deres lovgivning. Det er nøjagtig det

samme, man gør nu, som man gjorde, da udlændingeloven blev til, og hr. Ole Espersen og de øvrige partier, der har sagt, at de vil stemme for loven, ved lige så godt som jeg, at det aldrig nogen sinde vil ske; det er udelukkende en afværgedagsorden. Men det er vist beklageligvis blot et af de initiativer, som regeringspartierne og Socialdemokratiet nu kan blive enige om. Vi beklager det meget.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Tålmodighed er en dyd, og overbærenhed er noget, som er værd at have, og jeg vil da gerne vise lidt overbærenhed med justitsministeren, idet han ikke svarede på de spørgsmål, jeg stillede. Det beror formentlig ikke på, at det er alderspræsidenten her i Tinget, der ikke kan huske, hvad spørgsmålet gik ud på. Det er sikkert en fortravlethed med at rejse til EF og andre steder.

Men det, jeg stillede spørgsmål om, var, at hvis et menneske søger politisk asyl f.eks. i Portugal og opnår den, har den pågældende asylsøger så ikke ret til at bosætte sig i Danmark, når det indre marked er en realitet? Jeg hæftede mig naturligvis ved, at justitsministeren gjorde opmærksom på, at han ikke kendte konsekvensen af de love, der vedtages. Det er selvfølgelig beklageligt, idet det må være en fordel for alle, at man ved præcis, hvad konsekvenserne er af den lovgivning, man selv er med til at få vedtaget.

Det andet spørgsmål gik ud på, om ikke det var rigtigt, at der dags dato er bosat 26.700 EF-borgere i vort land. Det spørgsmål undgik åbenbart også justitsministerens opmærksomhed. Jeg vil selvfølgelig gerne have svar på mine spørgsmål.

Ole Espersen (S):

Jeg vil takke regeringen og regeringspartierne, fordi man modtager den dagsorden, vi har foreslået. Det håber jeg også der er andre partier der vil gøre.

Jeg vil gerne understrege, at dagsordenen giver udtryk for, at regeringen skal forstærke indsatsen for at realisere Nordisk Råds rekommandation om flygtningepolitikken. Det betyder selvfølgelig, at arbejdsindsatsen skal øges, og at vi så hurtigt som muligt skal have et resultat, således at de nordiske lande kan komme på linje med hinanden.

[Ole Espersen]

Jeg forstod på ministeren, at der vil komme et initiativ om nye familiesammenføringsregler, og det vil vi naturligvis kigge på, når det kommer. Foreligger der misbrug eller lignende, må vi drøfte det i Folketinget. Men jeg vil gøre opmærksom på, at der er forskel på familiesammenføringsproblemerne, når det drejer sig om flygtninge, og når det drejer sig om indvandrere. Flygtninge kan ikke vælge at drage hjem til deres land for at leve med deres familie dér. Det er der selvfølgelig nogle indvandrere der kan, men det kan flygtninge ikke, så derfor står de i en særlig svær situation. Dertil kommer så, at der også gælder internationale regler om rettigheder i forbindelse med familiesammenføring. Men vi vil som sagt gerne se på det, når eller hvis det kommer.

Så skal jeg til fru Pia Kjærsgaard sige, at vi ikke kan stemme for den dagsorden, der er foreslået – alene af den grund, at vi ikke ønsker at opleve, at man her i landet måske i flere uger skal se og høre Fremskridtspartiet og visse andre omtale flygtninge på den måde, som Fremskridtspartiet gør. Vi vil ikke være årsag til, at de skal blive sammenlignet med dyr. Vi vil ikke være årsag til, at der skal være en stor debat, hvor man taler om flygtningene som socialnassere, eller hvad man ellers kan finde på fra Fremskridtspartiets side. Det ville være uværdigt, og alene af den grund, men også af de grunde, som justitsministeren nævnte, kan vi ikke stemme for den dagsorden.

Fru Pia Kjærsgaard fandt det helt urimeligt, at flygtninge og indvandrere kan stemme ved de kommunale valg. Det kan de efterhånden i alle lande, og vi synes, det er fuldstændig naturligt, at det kan lade sig gøre.

Jeg er da enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at det er godt, at vi har fået »Elverhøj«, at det er godt, at vi havde Dalgas boende i landet. Det skal vi alle sammen være glade for, og vi kan da håbe på, at flygtningene, som vi har fået i de senere år, også vil indbefatte personligheder som dem, hr. Bernhard Baunsgaard nævnte. Men det er nu altså ikke hovedsagen bag vores flygtningepolitik. Det er et stykke humanitært arbejde, vi prøver at gøre. Den kulturudveksling, der kan komme, og den store inspiration, vi kan få i kraft af flygtningene, er en meget, meget vigtig og positiv bivirkning, men hovedsaget er altså at øve en humanitær indsats.

Jeg er enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at den nugældende lov selvfølgelig ikke indeholder de samme retssikkerhedsgarantier som 1983-loven. Jeg er uenig med regeringen, når man skriver, at de, der søger fra udlandet, har de samme retsgarantier. Det har de ulukkeligvis ikke, og det må vi erkende.

Jeg er også enig med fru Ebba Strange i, at den sammenstilling, der sker under forhandlingerne inden for fællesmarkedet i Trevi-gruppen, i den forstand, at man i samme åndedrag taler om narkotikaforhandlere, flygtninge og terrorister, er uheldig. Det er såmænd meget muligt, at der slet ikke er tilsigtet noget med det, men jeg synes, at man skulle undlade under samme dagsordenspunkt, når man mødes, at tale om disse tre unægtelig meget forskellige grupper af mennesker.

Vi synes, at den førsteasyllandsregel, man benytter, er risikabel. Der har tilsyneladende i praksis været tilfælde, hvor den ikke er blevet brugt korrekt, og det vil vi som nævnt interessere os meget for i Retsudvalget. Det var også en kommentar til hr. Bernhard Baunsgaards indlæg.

Min sidste kommentar skal være den, at vi og SF i mange år har arbejdet for det, som SFs ordfører nævnte, nemlig at afslutte en flygtningens ophold her i landet på en værdig måde. Det er ved at hjælpe ham eller hende eller familien med at komme hjem igen og have en økonomisk mulighed for at klare sig i et par måneder. Den mulighed har vi ønsket at samle et flertal for i dette Folketing. Det er ikke lykkedes – på grund af hr. Bernhard Baunsgaards modstand. Jeg forstår det ikke. Hr. Bernhard Baunsgaard nævner, at en sådan regel bruges i Vesttyskland til at tvinge flygtninge tilbage. Jeg ved ikke, hvad man gør i Vesttyskland, men den regel, vi skulle have, skulle administreres af Dansk Flygtningehjælp, og det er mig uforståeligt, at hr. Bernhard Baunsgaard ikke kan medvirke til denne indsats til gavn for dem, der er her i landet, men som helt frivilligt ønsker at vende tilbage.

Til slut til justitsministeren: det er måske at gå lidt for vidt at sige, at alle går ind for den nuværende lovgivning. Vi vil i endnu et år se, hvordan den virker, og så vil vi tage stilling til, om ændringer er nødvendige.

Ebba Strange (SF):

Nu har fru Pia Kjærsgaard et par gange taget Fremskridtspartiets gode valg til indtægt og ment, at det bl.a. skyldes dets udlændingepolitik. Jeg ved ikke, om SF's gode valg skyldes vores udlændingepolitik, men det kan jeg da håbe på at det bl.a. gør. Jeg tror, det skyldes mange andre ting.

Vi vil ikke stemme for Fremskridtspartiets dagsorden. Vi arbejder for den udlændingepolitik, som vi mener er rigtig. Det gør vi herinde, det gør vi ude i landet, og vi står ikke, som justitsministeren ganske rigtigt har påpeget, bag den udlændingelov, vi har i øjeblikket, men vi har ikke noget ønske om at få en sag, der handler om humanitære forpligtelser, ud til folkeafstemning på denne baggrund.

Den dagsorden, der er foreslået af Socialdemokratiet, kan vi selvfølgelig da ikke have noget imod. Den er da nydelig, den er pæn, og vi kan da i hvert fald slet ikke stemme imod den – det kan også godt være, vi kan stemme for den. Men jeg ville gerne spørge justitsministeren – når nu regeringspartierne siger, at de kan støtte den, og vi har fået at vide, at det, Norge er i færd med, er at lave en flygtningelov ligesom Danmarks, og vi har kritiseret de aftaler, der er kommet i Trevi-samarbejdet – hvordan justitsministeren vil øge det internationale arbejde med henblik på at øge mulighederne for, at mennesker på flugt kan få asyl, når det, vi ser, er opstramninger alle vegne omkring os. Det ville da være dejligt, hvis Danmark ville gå i spidsen for et sådant samarbejde. Jeg ville virkelig nyde det, men jeg ville godt vide, hvordan man gør det, for det er i hvert fald ikke kommet frem under denne debat i dag.

Der er to ting, jeg derudover godt vil kommentere af det, der har været sagt af ordførerne. Det ene er det med familiesammenføringsreglerne. Nu har jeg hørt alle de borgerlige partiers ordførere samt justitsministeren sige, at man vil stramme familiesammenføringsreglerne. Samtidig har jeg været med til mange gange her at diskutere familiepølse, hvor jeg har hørt de samme partier gang efter gang sige, hvor vigtigt et familiesammenhold er, hvor vigtigt det er, at det er familien, der har ansvaret for børnene og for børnenes opdragelse, hvor vigtigt det er at holde sammen på familierne. Hvordan i alverden kan man få den generelle familiepølse til at hænge sammen med, at man siger, at

nu vil man rokke ved det retskrav, som flygtninge har på at få deres nærmeste, deres ægtefæller, deres børn og deres gamle forældre, herop? Det forstår jeg ikke en lyd af. Det ville jeg egentlig også godt have en forklaring på, men det får jeg nok næppe i dag, for nu er folk kommet til afstemning.

Til allersidst: spørgsmålet om 1951-konventionen, som fru Grethe Fenger Møller sagde at Danmark vedstår. Det tror jeg også Danmark gør. Fru Elsebeth Kock-Petersen nævnedes flyselskabernes rolle. Jeg vil så godt én gang til, og det bliver så for sidste gang i dag, citere fra side 14 i den hvidbog, der er grøn, og som vi har fået fra Dansk Flygtningehjælp. Der citeres man artikel 31 i Genèvekonventionen om flygtninges retsstilling, hvori der står, at flygtninge, som kommer direkte fra et område, hvor deres liv eller frihed er truet i den i artikel 1 anførte betydning, og uden tilladelse indrejser til eller befinder sig inden for de kontraherende stater område, ikke i disse stater skal kunne straffes for ulovlig indrejse eller ophold, forudsat at de uopholdelig henvender sig til myndighederne og godtgør, at de har haft rimelig grund til deres ulovlige indrejse eller tilstedeværelse.

Det, man har gjort med de nye bestemmelser, er, at man har overladt den helt klare statslige forpligtelse til transportørfirmaer og til flyselskaber, og det vurderer man, i hvert fald i denne hvidbog, som en helt åbenbar krænkelse af den forpligtelse, der ligger i § 31.

Der er mange ting, som der vil blive lejlighed til at drøfte i Folketingets Retsudvalg oven på debatten i dag, men foreløbig vil jeg altså gerne have at vide, hvordan regeringen har tænkt sig at øge mulighederne for, at mennesker på flugt kan få asyl.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg forstår, at justitsministeren er kommet med en bemærkning om min redegørelse for, hvordan EF-Parlamentet ser på dansk flygtningepølse. Det er en skarp afstandtagen, idet man gør opmærksom på, at et af de værste steder i Europa er Kastrup, Københavns Lufthavn. Jeg ved naturligvis ikke, hvad ministeren har sagt i EF's retsudvalg, men jeg kan konstatere, at efter min opfattelse har Dansk Flygtningehjælp og EF-Parlamentet en overordentlig stærk sag, belagt med saglige argumenter.

[Bernhard Baunsgaard]

Hr. Ole Espersen har desuden givet udtryk for, at det er min skyld, at flygtningene ikke kan komme tilbage til det land, de kom fra. Jeg ved ikke, om det er min skyld. Den første, der har foreslået det her i Folketinget, var, hvis jeg ikke husker meget fejl, hr. Glistrup, der foreslog, at vi skulle betale enhver tyrk nogle penge for at rejse tilbage. Jeg kan godt sige, at jeg er meget betænkelig ved at give denne regering adgang til at putte nogle penge på flygtninge og sende dem ud af landet. Når jeg er det, skyldes det det, vi har set ske i Vesttyskland.

Derefter er der spørgsmålet om Fremskridtspartiets dagsorden, som vi naturligvis ikke kan støtte. Der er kun én mening med den.

Vi støtter den socialdemokratiske dagsorden. I betragtning af, hvad de andre nordiske lande fører af politik, og i betragtning af, hvad folketingsflertallet har godkendt under denne regering, kan det kun være en forbedring af vor flygtningepolitik. Anden mulighed er der ikke; derfor støtter vi denne dagsorden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 3 af Ole Espersen (S) (se foran)
vedtoges med 112 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD og KRF) mod 9 (FP); 4 (FK) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 2 af Pia Kjærsgaard (FP) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 16:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven.
(Fri proces og retshjælp).

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).
(Fremsat 7/10 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Korneliusen (S):

Jeg vil godt starte behandlingen af lovforslag nr. L 16 med at sige tak til ministeren for det udspil, som foreligger nu. Lovforslaget har et langt historisk forløb bag sig, idet det var en tidligere, socialdemokratisk justitsminister, hr. Ole Espersen, der i 1981 nedsatte Retssikkerhedsudvalget, og jeg føler anledning til at hærcele en lille smule over, at det skulle tage syv år, før vi kom frem til en endelig afklaring på dette område med det lovforslag, som foreligger nu. Det gælder specielt perioden fra 1982 og faktisk op til 1984, at der næsten ingen bevægelse var.

Det førte til et beslutningsforslag, B 112, fra Socialdemokratiet i 1985, og det er vel en sandhed, at netop dette beslutningsforslags principper i vid udstrækning går igennem i ministerens lovforslag i dag.

Vi følte os også foranlediget til, for yderligere at sætte lidt gang i justitsministerens overvejelser, her i foråret 1987 at fremsætte et nyt beslutningsforslag, B 156, i et forsøg på at få ændret indtægtsgrænserne.

Lad det være mine indledende bemærkninger, at det er lidt ærgerligt, at det har taget syv år, men at der ser ud til at være håb om, at vi omkring nytårstid kan få sat denne lov i kraft, og det er vigtigt.

Jeg har nogle få kommentarer til selve indholdet i forslaget til lov om ændring af retsplejeloven. Det er positivt, at indtægtsgrænserne nu er forhøjet, endda ganske betragteligt, og så vidt jeg kan se, er de også forhøjet af Justitsministeriet ud over det, som udvalget har forestillet sig. Det er godt. Men i den forbindelse vil jeg da godt gøre opmærksom på, at selv med den forhøjelse, som justitsministeren forestiller sig i lovforslaget, er vi stort set kun på niveauet fra 1981, og det, vi bl.a. vil bruge udvalgsarbejdet til, er at få drøftet, først og fremmest hvilke befolkningsgrupper der nu reelt er omfattet af ordningen med fri proces, og måske knap så meget indtægtsgrænserne. Det kan da godt være, at det giver anledning til nogle overvejelser i udvalget og forhåbentlig også hos justitsministeren, når vi får klarlagt, hvem der rent faktisk kan benytte sig af disse bestemmelser.

Under hele debatten har det været et ønske hos Socialdemokratiet, at der kom en automatisk regulering af disse indtægtsgrænser, så vi ikke med ganske korte mellemrum – selv om det er administrative beføjelser – skulle disku-

[Kornellusen]

tere dem, og her vil jeg da bede justitsministeren overveje – jeg kan jo se i bemærkningerne til lovforslaget, at justitsministeren selv er inde på, at der skal ske en regulering med passende mellemrum – om vi ikke bør tage skridtet fuldt ud nu og vedtage fremtidig at regulere automatisk.

Indtil vi får en nærmere drøftelse i udvalget om den såkaldte selvrisikopulje, altså de 800 kr.s gebyr – selv om jeg erkender, at der er en indtægtsgraduering, som gør dette forslag mere spiseligt – vil vi i hvert fald godt forholde os afventende over for det.

Det tredje hovedprincip, som vi godt vil diskutere yderligere i udvalget, er simpelt hen spørgsmålet om nu at prioritere retshjælpsforsikringerne så højt op i proceduren, som ministeren har gjort det her. Det er faktisk et utrolig vigtigt punkt for os, og jeg vil bede justitsministeren kommentere dette yderligere. Det er i hvert fald en af de ting, som vi ser frem til en drøftelse af i udvalget.

For resten af lovforslagets vedkommende kan jeg stort set give tilslutning. Jeg håber, at vi med den behandling, der nu er lagt op til, i løbet af ganske kort tid kan få foretaget de vurderinger, der skal til, og få de høringssvar ind, som ikke er kommet endnu, og dermed få en afgørelse i Folketinget inden nytår, så lovens ikrafttræden kan ske den 1. januar 1988.

Jeg giver altså principiel tilslutning til lovforslaget, men der er en række ting, vi gerne yderligere vil drøfte i udvalget.

Hagen Hagensen (KF):

Ret er noget, vi alle gerne vil have. At få ret kan være af afgørende betydning for den enkelte, og derfor er der virkelig behov for at have rimelige retshjælpsordninger og -regelsæt.

Jeg synes, det er et godt forslag, der er kommet frem nu. Der blev af den forrige ordfører nævnt noget om, at der var gået lidt lang tid, men netop det forhold, at vi nu har fået en virkelig oversigt over forholdene gennem et grundigt udvalgsarbejde, der har stået på i nogle år, gør, at vi nu får mulighed for samlet at tage stilling til forholdene, og med ministerens tilkendegivelse af, at han også vil følge sagen op på det administrative område overensstemmende med den tilslutning, han i øvrigt giver udvalgsbetænkningen, finder jeg, det er godt og i orden. Derfor giver vi fra Det Konservative Fol-

kepartis side tilslutning til det foreliggende lovforslag, således at beløbsgrænserne for fri proces og også for offentlig retshjælp forhøjes ganske betragteligt.

Jeg vil indskyde her, at det næppe er nogen god idé med en automatisk reguleringsordning; i stedet bør man fra tid til anden se på disse grænser.

Der er også grund til at nævne, at man ligestiller de forskellige former for samliv mellem personer og lægger de samlede indkomster til grund for opnåelse af disse goder.

Når det som noget nyt foreslås, at der af det offentlige skal ydes sagsomkostninger til den fri-proces-søgendes modpart, hvis denne vinder sagen og den fri-proces-søgende derfor bliver fri for dem, synes jeg også, der er noget rimeligt i, at man indfører et gebyr for, hvad man kalder den lidt bedre stillede del af de mennesker, der falder inden for rammerne for fri proces. Om tallet skal være de 800 kr., ved jeg ikke. Det er jo bare en markering af, at man selv må gøre noget for at opnå at få sin ret.

Den udvidede adgang til fri proces gør det rimeligt at understrege, at den bevilgende myndighed – det er som regel statsamtet – også ud over sin vurdering af ansøgerens mulighed for at opnå et positivt resultat i sagen vurderer, om det nu også kan være rimeligt at rejse sagen, om man ikke på anden måde kunne få klaret sagen, f.eks. ved henvendelse til Forbrugerklagenævnet eller noget, der svarer dertil.

Og spørgsmålet om, at domstolene i højere grad skal se på, om den, der har fri proces, skal erstatte sagsomkostningerne helt eller delvis, hvis hans egne forhold giver grund til, at han skal betale noget, er det vel nok ret at tage med, men jeg tror, det skal ses i en bred sammenhæng, når vi gennemgår forholdene omkring omkostningerne; jeg tænker i denne forbindelse også på skiftesager.

Det findes helt rimeligt, at man trækker retshjælpsforsikringsordningen med ind, og at den kommer til at gå forud for, hvad det offentlige skal yde af udgifter ved fri proces, men det er også rimeligt, at der ikke i forbindelse med, at man yder fri proces, på forhånd skal tages stilling til, om der er en retshjælpsforsikring eller ej. Det er et forhold, der skal tages i betragtning i forbindelse med sagens afslutning, som regel ved den dom, der afsiges.